

odborný časopis 

cena: 69 Kč / 3 €

sociální služby

Vztahy a závislosti
v sociálních službách

Jak vnímáte toho,
komu poskytujete
službu?

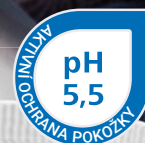
Sociální služby

Multidisciplinarita

jako cesta ke kvalitní a bezpečné péči

MoliCare® Mobile

Natahovací kalhotky pro střední a těžkou inkontinenci zajistí Vaším klientům pohodlí a pocit jistoty každý den



Antibakteriální povrch bez fólie

má pH 5,5, a zabraňuje tak podráždění

Sedí jako spodní prádlo
anatomicky tvarované,
pohodlné nošení



Třívrstvé savé jádro

rychle a spolehlivě
pohlí moč



Ochrana proti přetečení

vylepšené postranní pásy
zabraňují přetečení



Pro další informace volejte na bezplatnou linku
800 100 150, navštivte www.hartmann.cz
nebo kontaktujte svého obchodního
zástupce HARTMANN-RICO.

HARTMANN



Pomáhá. Pečuje. Chrání.



odborný časopis

sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR

Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČO 604 458 31

Ročník: 24

Číslo: 10/2022 ŘÍJEN

Cena: 69 Kč / 3 €

Roční předplatné: 690 Kč / 30 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).

Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Výchází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktorka: Ing. Petra Cibulková

sefredaktor@apsscr.cz

+420 607 056 221

Zástupkyně šéfredaktorky: Mgr. Ivana Vlnová

redakce@apsscr.cz

+420 734 155 996

Jazyková korektura:

české texty: Mgr. Támara Kajznerová a redakce

APSS SR: Mgr. Juliana Hanzová

ZPSS v SR: Mgr. Mária Grigová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

Ing. Petra Cibulková

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA

JUDr. Vladimír Hort

Ing. Renata Kainráthová

Ing. Daniela Lusková, MPA

Mgr. Alena Sakařová

Mgr. Andrea Tajanovská, DiS.

Mgr. Jan Vrbický

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Pixabay a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:

Fotky & Foto

Elektronická verze časopisu:

www.alza.cz

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Stríčky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktorky.

Za obsah inzercí a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

číslo a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

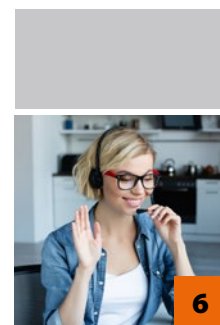
Registrace:

Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

ISSN 1803-7348

**Z obsahu čísla:**

- **Aktuality APSS ČR** 5
- **Institut vzdělávání APSS ČR:
Nabídka otevřených kurzů** 6
- **Sociální služby: Bezpečná a šetrná péče
v sociálních službách: Multidisciplinarita
jako cesta ke kvalitní a bezpečné péči** 11
- **Rozhovor: „Občané často nevědí, že mají
nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi,“ říká
Zdislava Odstrčilová, náměstkyně pro řízení sekce
rodinné politiky a sociálních služeb** 12
- **Sociální služby: Jak vnímáte toho,
komu poskytujete službu?** 16
- **Psychologie: Sebevražedné aktivity
u psychických poruch, 3. část** 24
- **Průzkum: Aktivní stárnutí – zdravotní stav
jako překážka v účasti na volnočasových akcích** 26
- **Smyslová aktivizace: Smyslová aktivizace
společně pro děti a seniory** 28
- **Statistika:
Jak covid-19 ovlivnil úmrtnostní tabulky** 32
- **Právo: Skončení pracovního poměru
problematického zaměstnance** 34
- **Projektová činnost APSS:
Výměna zkušeností v péči o seniory** 37
- **Veřejný ochránce práv:
Podpora v právním jednání** 38
- **Stríčky z domova** 47



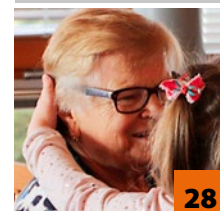
6



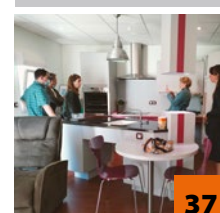
12



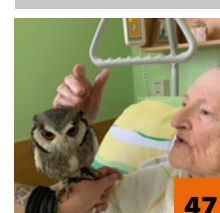
24



28



37



47

SPECIÁLNÍ mobilní aplikace

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Vážení členové Asociace,
milí kolegové,

abychom Vám i nadále
poskytovali rychlý, resp. ještě
rychlejší informační servis,
vyvinuli jsme pro Vás speciální
mobilní aplikaci SOCIÁLNÍ
SLUŽBY.

Aplikaci si můžete stáhnout dvojím způsobem:

1. v App Store (iPhone) nebo v Obchod
Google Play (Android).
Do vyhledávače zadejte „Sociální služby“;
2. prostřednictvím níže uvedeného QR kódu.

V případě technických problémů
a dalších dotazů
se obračejte na tajemnici APSS ČR
Ing. Gabrielu Chvalovou
na e-mailu: tajemnice@apsscr.cz.



CITÁTY SLAVNÝCH

**„Smrt není
opakem života,
smrt je jeho
součást.“**

Haruki Murakami
(*1949),
japonský spisovatel
a překladatel



ÚVODNÍK VICEPREZIDENTKY



V rámci své činnosti v redakční radě časopisu Sociální služby jsem dostala za úkol redigovat články o sebevraždách klientů sociálních služeb. Zabýval se důvody, proč k sebevraždám dochází, a já jsem navrhla, aby se ještě jeden článek zabýval situací, kdy člověk k tomuto krajnímu řešení sáhne nikoli z důvodu nějaké nemoci nebo jiné kritické situace, ale protože, byť se mu neděje žádné příkoří, prostě už nechce žít.

Zejména u seniorů se s tím setkáváme dost často – a nemyslím tím přímo to extrémní řešení, že si sáhnou na život, ale prostě život vzdají. Zažila jsem to přesně před rokem u své milované tchyně (nejlaskavější a nejbáječnější člověk, kterého jsem kdy poznala). Před Velikonoce mi postihla mozková příhoda. Přišla v momentě, kdy šla ve svých 87 letech péct velikonočního beránka. Předtím ještě připravila snídani pro dědu, pustila slepice a nakrmila králíky. Po hospitalizaci, kdy se po absolvování pobytu na naší odlehčovací službě vrátila domů, byla prakticky upoutána na lůžko. Stěží se pohybovala s dopomocí, nicméně byla obklopena péčí a láskou celé rodiny. Na první pohled jí nic nescházelo – jen ten původní aktivní život... A tak přestože věděla, jak nám všem na ní záleží a také jak moc má ona ráda nás, počkala, až se v srpnu sešla celá rodina na oslavě dědových devadesátin, a do měsíce nás tiše opustila. Doma, s jedním výdechem ji opustil život... Nechtěla už žít život, který jí nenaplňoval, a netajila se tím. Velmi často se při práci s našimi klienty zabýváme tím, abychom vše zajistili, a myslíme si, že když mají vše, musí být i spokojení a řeči o smrti odbýváme mávnutím ruky (nebo nesmírně hloupou frází „vy nás všechny přežijete“). Málo umíme opravdu naslouchat. Často je to způsobeno tím, že nemáme v návalu práce dostatek času, abychom si mohli s klientem klidně a nerušeně povídat a vyslechnout jeho vůli. A pak jsme ještě někdy tlačeni rodinou klienta k tomu, abychom přání klienta prakticky neakceptovali. Například když klient odmítá jídlo. Zažila jsem rodinu, kdy mamince, která jídlo odmítala, nechali voperovat žaludeční sondu a odsoudili ji tak k několika letům „prázdného“ života – klientka byla upoutaná na lůžko, nekomunikující, odkázaná na celodenní péči – přesně to, co nechtěla. Proto vnímám jako velmi důležité, aby pracovníci, kteří se pravidelně setkávají s odchodem svých klientů z tohoto světa, byli vzděláni v paliativní péči. Ráda bych, aby existoval kurs specializovaný na vzdělání terénních pracovníků. Oni se dostávají do odlišné situace a mají na ni jiný pohled, než pracovníci pobytových služeb, neboť zpravidla komunikují zejména s rodinou. Myslím, že vzdělaný pracovník bude schopen být určitým mediátorem v náročné situaci a pomůže jak rodině, tak klientovi, aby prožili i závěrečnou část klientovy cesty životem kvalitně.

Ing. Renata Kainráthová,
vicepresidentka APSS ČR pro terénní služby

EDITORIAL



Milí čtenáři,

vítám vás na stránkách říjnového čísla časopisu Sociální služby, které je opět plné zajímavých článků. Přináší také rozhovor s náměstkyní sekce rodinné politiky a sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí Zdislavou Odstrčilovou, se kterou jsme se dotkly tématu bydlení a jeho dostupnosti, energokrizy i inflace, tedy toho, co nejvíc rezonuje celou společností. Tato témata a mnohá další jistě zazní také na 13. výročním kongresu poskytovatelů sociálních služeb, který se každoročně koná v rámci Týdne sociálních služeb v Táboře (v době, kdy tento editorial čtete, již bude největší akce pořádaná APSS ČR za námi a můžeme se společně těšit na další ročník v roce 2023 ☺). Ostatně s mnohými z vás jsme se na kongresu také mohli potkat. Přestože máme před sebou nelehké období, neměli bychom klesat na mysli, na vše, co se nám nebo ve světě děje, lze pohlížet optikou „Je ta sklenice z poloviny plná, nebo z poloviny prázdná?“ Jsem duší věčný optimista, tedy moje volba je vcelku jasná. Stejně jsem přistupovala i ke svému vystoupení na valné hromadě APSS ČR, která se konala 5. října a kde jsem, jako každý rok, shrnula činnost naší redakce přítomným zástupcům členských organizací. Nervozita vystoupit před plným sálem zapracovala, přesto jsem si neustále opakovala, že jde jen o „5 minut slávy“ (plánovala jsem jen 2 minuty ☺) a mám na další rok vystaráno. A co vy, jste optimisté nebo vidíte sklenici z poloviny prázdnou?

Renata Kainráthová se ve svém úvodníku dotkla velmi citlivého, leč důležitého tématu, tématu smrti a umírání, které většina lidí neumí zpracovat, bere je jako konečnou zastávku. V této souvislosti jsem si ihned vybavila citát z Harryho Pottera: „Nelituj mrtvé, Harry. Lituj živé, a především lituj ty, kdo žijí bez lásky.“ Je to opět otázka volby, jak k tomuto tématu přistupovat, ale je dobré mít na paměti, že „Smrt není opakem života, smrt je jeho součást“ (Haruki Murakami).

Přeji vám všem krásný podzim!
Ing. Petra Cibulková, šéfredaktorka



Diakonie
Českobratrské církve evangelické

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a Diakonie ČCE
společně vyhláší 10. ročník ocenění

Národní cena sociálních služeb

Pečovatel/ka roku 2022



Chceme ocenit pracovníky sociálních služeb ve 3 kategoriích:

• **Pracovník v sociálních službách (pečovatel/ka)**
v pobytových službách | v ambulantních službách | v terénních službách

• **Sociální pracovník** • **Manažer roku**

Nominování mohou být pracovníci ze všech druhů sociálních služeb (terénních, pobytových, ambulantních).
Návrhy na jednotlivá ocenění mohou zasílat klienti, jejich rodiny a přátelé, spolupracovníci
i vedení organizací. Uzávěrka pro podání nominací je 31. října 2022,
slavnostní vyhlášení proběhne v lednu 2023 na Novoměstské radnici v Praze.



Příhlášky lze zasílat prostřednictvím online formuláře na webu www.pecovatelkaroku.cz,
kde naleznete také veškeré informace k letošnímu ročníku.

APSS ČR vás i na podzim roku 2022 zve na dvoudenní semináře:

Dvoudenní seminář pro management organizací poskytujících sociální služby
3–4. listopadu, Hotel STUDÁNKA, Letovisko Studánka 505, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
24.–25. listopadu, Hotel Sepetná, Ostravice 956, 739 14 Ostravice

Aktuální informace naleznete na www.apsscr.cz, menu „Konference & kongresy & semináře“ a na www.facebook.com/Socialnisluzby.

Členové APSS ČR k 29. 9. 2022: | 286 organizací, 2 823 registrovaných služeb a 730 členů Profesionálních svazů

Nabídka Institutu vzdělávání APSS ČR



Nabídka kurzů IVA do konce roku 2022

Prohlédněte si aktuální nabídku kurzů na období říjen až prosinec.

Sledujte naše webové stránky

www.institutvzdelavani.cz.

Tam vždy najdete aktuální nabídku kurzů na celé pololetí.

REALIZACE
KURZŮ
PRO VAŠI
ORGANIZACI
NA KLÍČ



Tábor, Centrum Univerzita Tábor, Vančurova 2904, 390 01 Tábor

- 14. 11. 2022 Individuální plánování poskytované sociální služby
- 9. 12. 2022 Virtuální realita demence

Praha, Na Pankráci 26, 140 00 Praha 4, 3. patro

- 27. 10. 2022 Úvod do problematiky aktivizace uživatelů sociálních služeb a praktické nácviky
- 31. 10. 2022 Konflikt a jeho řešení
- 4. 11. 2022 Manipulativní jednání a jak se mu bránit
- 7. 11. 2022 Základy KBT v práci s klienty s úzkostnými, fobickými a depresivními problémy
- 8. 11. 2022 Adaptační proces klienta v zařízení sociálních služeb
- 10. 11. 2022 Úvod do vzpomínkových aktivit
- 11. 11. 2022 Standardy kvality v sociálních službách
- 21. 11. 2022 Emoce v obrazech
- 24. 11. 2022 Co nejdéle doma aneb Jak podpořit domácí péči
- 28. 11. 2022 Co vše způsobuje nedostatek spánku - můžeme si zařídit dobré spaní?
- 5. 12. 2022 Vzpomínejme, vyprávějme a naslouchejme
- 6. 12. 2022 Já jsem OK - ty jsi OK aneb Partnerský přístup ke klientovi
- 12. 12. 2022 Etika v obrazech ve službách sociální péče
- 15. 12. 2022 Jak zvýšit sebevědomí svoje, svých kolegů a klientů
- 16. 12. 2022 Virtuální realita demence

Brno, TC Academy, Křenová 71, 602 00 Brno

- 25. 10. 2022 Praktický průvodce individuálním plánováním zejména v pečovatelských službách
- 3. 11. 2022 Aby záda nebolela! aneb Pohybové zásady pro pracovníky sociálních služeb

Ostrava, Vzdělávací centrum Vítkovice, Kotkova 384/4, 703 00 Ostrava

- 1. 12. 2022 Aby záda nebolela! aneb Pohybové zásady pro pracovníky sociálních služeb
- 12. 12. 2022 Vzpomínejme, vyprávějme a naslouchejme
- 13. 12. 2022 Komunikace v péči o umírající

Preferujete pohodlí a bezpečí své kanceláře nebo domova? Přihlaste se na on-line kurzy.

Datum	Téma
25. 10. 2022	Asertivita jako strategie jednání pro pracovníky sociálních služeb
26. 10. 2022	Paliativní přístup a péče u osob s demencí v zařízeních sociálních služeb
27. 10. 2022	Jak zvýšit sebevědomí svoje, svých kolegů a klientů
3. 11. 2022	Vykazování odbornosti 913 na ZP spolu s vedením oš. dokumentace
4. 11. 2022	Úvod do vzpomínkových aktivit
4. 11. 2022	Revize vnitřních pravidel a postupů realizace sociální služby prevence
8. 11. 2022	Aktivizační činnosti klientů s Alzheimerovou chorobou s praktickým nácvikem
8. 11. 2022	Úvod do problematiky psychických poruch a problémů pro pracovníky sociálních sl.
9. 11. 2022	Jak předcházet agresi - jak na ni reagovat, jak s ní pracovat následně
10. 11. 2022	Jak zvládnout syndrom vyhoření
10. 11. 2022	Základy práce s riziky při poskytování sociálních služeb
11. 11. 2022	Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci kvality
11. 11. 2022	Motivace versus manipulace klientů v sociálních službách
14. 11. 2022	Revize vnitřních pravidel a postupů realizace sociální služby péče
15. 11. 2022	Komunikace v péči o umírající
21. 11. 2022	Teorie GDPR v praxi pobytových sociálních služeb
22. 11. 2022	Náměty na tvorbu individuálních plánů uživatelů sociálních služeb
22. 11. 2022	Konflikt a jeho řešení
23. 11. 2022	Základy krizové intervence
24. 11. 2022	Jak lépe komunikovat v pomáhajících profesích
24. 11. 2022	Etika v obrazech ve službách sociální péče
25. 11. 2022	Demence v obrazech
28. 11. 2022	Chci pyžamový den s dortem aneb Sociální služba 21. století
29. 11. 2022	Validace podle Naomi Feil I.
1. 12. 2022	Pokojná smrt - akceptace a základy komunikace
1. 12. 2022	Co nejdéle doma aneb Jak podpořit domácí péči
7. 12. 2022	Nemotivovaný klient - přemotivovaný pracovník
8. 12. 2022	Aby záda nebolela! aneb Pohybové zásady pro pracovníky sociálních služeb
9. 12. 2022	Hodnocení kvality sociální služby a zavádění změn
12. 12. 2022	Jak vyhrát nad papíry aneb Řízení dokumentace v praxi

EAN CERTIFICATE

Vzdělávací program pro manažery zakončený certifikátem s celoevropskou platností

Přijímáme přihlášky na další běh, který začne na jaře 2023.

Celkový rozsah vzdělávání je 200 hodin.

Okruhy vzdělávání: právo, ekonomika, etický rozměr sociální služby, strategický management, řízení lidských zdrojů, facility management, krizový management a další.

Přihlášku zasílejte na e-mail kurzy@apsscr.cz
Bližší informace na www.institutvzdelavani.cz.



Nový Katalog vzdělávání

Vydali jsme nový Katalog vzdělávání na rok 2023.

V případě zájmu pište na e-mail institut@apsscr.cz, Katalog Vám zdarma zašleme.

HydroTerapie

– léčba chronických ran jen ve dvou krocích

Chronická rána – jistě jste už o tomto typu rány slyšeli a někteří jste se s ní i setkali. Chronická rána je sekundárně se hojící rána, která se vyznačuje dlouhou dobou hojení (nehojící se déle než 6–9 týdnů) a potýká se s ní 1–2 % naší populace. Dlouhé a komplikované hojení těchto ran významně ovlivňuje kvalitu života a bohužel ne vždy se podaří soubor o zahojení rány vyhrát. Jak tedy přistupovat k jejich léčbě?

Léčba chronických ran rozhodně není jednoduchou záležitostí. Mezi nejčastější chronické rány patří bérkové vředy, diabetická noha, vředy při obliterující ateroskleróze dolních končetin anebo dekubity (proleženiny). Přístup k jejich léčbě se postupem času a s rozvojem nových výrobních technologií vyvíjel, a to od využívání krytí se semipermeabilním okénkem až po hydrokoloidy. Nejmodernější a zároveň velmi účinný způsob hojení ran je za pomoci využití vlhkého krytí, tedy hydrogelů – mokrych čistících polštářků a pěn.

Revolučním způsobem a také účinným řešením, kterým lze zkrátit čas hojení chronických ran, je **HydroTerapie**. Jedná se o koncept vlhké terapie při léčbě ran, který spočívá v použití pouze dvou produktů, díky kterým budete schopni vyléčit **až 80 % všech ran**.

Vlhké prostředí nastartuje čištění rány, ochrání granulační tkáň před vysušením a podporuje tvorbu pojivové tkáně. Rána je při této formě ošetřování udržována v konstantní teplotě. Krytí odvádí přebytečnou

tkáňovou tekutinu, eliminuje nežádoucí mokvání, snižuje bolestivost při převazech a prostředky vlhké terapie chrání před přídatnou infekcí v ráně.

Použití konceptu vlhkého krytí **HydroTerapie** je navíc velmi jednoduché – nemocný si může po předchozí konzultaci s odborníkem ránu ošetřovat i samostatně a navíc to pokrývá všechna stadia chronické rány, tj. pro fázi čistící, granulační i epitelizační, a to pouze ve dvou krocích. Vyhodnocení rány a výběr typu vlhké terapie by měl však vždy posoudit ošetřující lékař. Jelikož se uvedená krytí nemusí vyměňovat denně, jedná se zároveň o přístup šetřící čas ošetřujícímu personálu a postup přinášející pohodlí pacienta.

HydroTerapie

Jednoduchá – Univerzální – Účinná - Bez kontraindikací

Začátek léčby

Výměna produktu

Hojení rány



Čištění

Granulace

Epitelizace

1. krok: HydroClean®

HydroClean® čistí, provádí debridement a aktivuje rány prostřednictvím **jedinečného mechanismu proplachování** a absorpce^[1,4,13,14]

2. krok: HydroTac®

HydroTac® podporuje epitelizaci prostřednictvím **gelové technologie AquaClear**^[1,2]

Stalo se...

- APSS ČR ve spolupráci s Diakonií ČCE vyhlásila 10. ročník ocenění **Národní cena sociálních služeb – Pečovatel/ka roku 2022. Od 1. září do 31. října 2022** můžete nominovat pracovníky, kteří si podle vás zaslouží veřejné poděkování za svoji nelehkou a mnohdy nedocenenou práci, a to v kategoriích: Pracovník v sociálních službách (pečovatel/ka) – terénní, ambulantní, pobytové služby; Sociální pracovník – ze všech typů služeb; Manažer roku.
- APSS ČR během září zorganizovala **mediální kampaň Silné příběhy**, jejímž cílem bylo poděkovat a podpořit lidi pracující v pomáhajících profesích. Příběhy pečovatelů a pečovatelek si můžete přečíst na webu www.silnepribehy.cz, videospot, který běžel na Facebooku, v regionálních kinech i regionální televizi, můžete zhlédnout na YouTube kanále APSS ČR.
- Maximální částka příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce se zpětně od 1. července 2022 zvýšila z 13 600 Kč na 14 200 Kč.
- MPSV vyhlásilo v rámci OP Zaměstna-

nost plus dotační výzvy z evropských peněz **na podporu sociálního začleňování**. Aktivita projektů přímo podpoří lidi odsunutě na okraj společnosti a zaměří se i na prevenci sociálního vyloučení. Podporovány budou sociální služby, ale také komunitní práce v oblastech s vysokou koncentrací sociálního vyloučení. Ve výzvě je alokováno 900 milionů Kč. Žádosti lze podávat od 29. srpna 2022 do 8. prosince 2023.

- V rámci dotační výzvy OP Životního prostředí Energetické úspory ve veřejné infrastruktuře je možné požádat o dotaci **na ucelené projekty vedoucí ke snížení konečné spotřeby energie**. Dotace je určena na snížení energetické náročnosti nebo zvýšení energetické účinnosti gastro provozů, prádelen a dalších technologických zařízení v sektorech zdravotnictví, školství a v sociálních službách. Žádosti jsou přijímány do května 2023.
- Jiří Horecký**, prezident APSS ČR, byl jmenován vládou **členem Rady vlády pro nestátní neziskové organizace za neziskový sektor** a ministrem práce a sociálních věcí Marianem Jurečkou

do Celostátní komise pro hodnocení prací a tvorbu katalogu.

- Důchody se od ledna opět zvýší**, v průměru to bude o 825 Kč. Avizovanou lednovou valorizací všech důchodů 26. září schválila vláda. Tentokrát půjde o řádnou valorizaci, zvyšovat se tedy budou obě složky důchodů.
- ČSSZ bude od ledna 2023 **zvyšovat starobní důchody o 500 Kč za každé vychované dítě**. Nárok na výchovné bude mít vždy jen jeden z rodičů, který o dítě pečoval v největším rozsahu. Ženám, které už starobní důchod pobírají, bude výchovné náležet automaticky. Výchovné může získat i muž, pokud o dítě pečoval ve větším rozsahu, ale jen na základě podané žádosti.
- První říjnový den se každoročně slaví **Mezinárodní den seniorů**. Svátek se poprvé konal 1. října 1991 a jeho cílem je zvýšit povědomí o problémech, které mají vliv na seniory, jako je stárnutí a zneužívání seniorů. Je to také den, kdy si lidé připomínají přínos seniorů pro společnost.

INZERCE

soral & hanzlik  medical



Již od roku 1990 se specializujeme na dodávky systémů pro prevenci a léčbu dekubitů. Pro sociální služby doporučujeme:

Domus 3



Akční cena
14 950 Kč
vč. DPH

Domus 4



Akční cena
24 780 Kč
vč. DPH

ceny platné do 31.12.2022

SORAL & HANZLIK Medical s.r.o.
Objednávejte zde: + 420 251 611 915

www.soralhanzlik.eu
info@soralhanzlik.eu

ZDRAVOTNICTVÍ 2023



odborná konference

22.–23. 9. 2022, Hotel Grandior Praha

Generální partner



Hlavní odborný garant



Pořadatel



EEZY Events & Education, s.r.o.

děkuje všem partnerům, spíkrům a účastníkům
odborné konference

ZDRAVOTNICTVÍ 2023

pořádané pod záštitou předsedy vlády Petra Fialy, ministra zdravotnictví
Vlastimila Válka a Rady Asociace krajů ČR pro zdravotnictví
a za osobní účasti ministra zdravotnictví

Hlavní partneři



Partneři



Partneři odborné sekce



Bezpečná a šetrná péče v sociálních službách: Multidisciplinarita jako cesta ke kvalitní a bezpečné péči

Přístupy jako multidisciplinární, interdisciplinární či transdisciplinární péče, popřípadě koordinovaná nebo ucelená rehabilitace nejsou v Evropě, a tedy ani v České republice, žádnou novinkou. Běžně se s nimi setkáváme nejen ve vědě, ale i v praxi. V posledních letech jsou tyto koncepty péče zaváděny častěji a systematictěji zejména v paliativní péči, péči o osoby s duševním onemocněním nebo u osob se zdravotním postižením.

■ **Text: PhDr. Mgr. Jakub Jestřáb, MBA,**
lektor Institutu vzdělávání APSS ČR

O objasnění jednotlivých termínů usilovalo mnoho autorů, avšak základní myšlenka je všem vždy společná. Jedná se o soustavnou a komplexní činnost, jejímž cílem je zmírnění přímých i nepřímých dopadů handicapu aktuálního stavu jedince do jeho života.

Přínosy na straně příjemce péče jsou neodmyslitelné. Obdobně lze na péči nahlížet také ze strany vynakládaných veřejných finančních prostředků. Již mnoho let tak můžeme ve veřejném prostoru zaznamenávat volání odborníků po legislativním včlenění tohoto konceptu do našeho právního systému. Dosud se to však nestalo, i když důvodové zprávy vždy poukazují na současnou nízkou úroveň koordinace, provázanosti, popřípadě efektivnosti postupů a činností jednotlivých subjektů působících v dané oblasti. I proto mnohá zařízení přistupují ve snaze zajistit kvalitnější a bezpečnější péči pro své klienty k implementaci podobných konceptů alespoň formou vnitřních metodik. Toto včlenění však musí být všestranné, pokud má fungovat správně, dlouhodobě a účelně.

Jednotlivé týmy musí pracovat s principy včasnosti, součinnosti, komplexnosti, návaznosti a dostupnosti. Jedině tak lze zajistit správné působení všech složek, které utvoří onu kýženou soustavnou a komplexní činnost. Dle potřeby klienta tak následně dochází k zapojení složky zdravotnické, sociální, pedagogicko-výchovné, pracovní, technické a technologické, ekonomické a právní.

Pod zdravotnickou složkou si lze představit všechny výkony prováděné zdravotnickými pracovníky, přičemž v našich tuzemských podmínkách se v zařízeních sociálních služeb setkáme nejčastěji se všeobecnou sestrou, ergoterapeutem, popří-

padě fyzioterapeutu. Nezastupitelnou roli v této složce zastávají též lékaři, od praktického lékaře až po tzv. specialisty.

Sociální složku reprezentují sociální služby, dávkový systém či bytová politika a mnohé další aktivity, jejichž zajišťováním je pověřen sociální pracovník, popřípadě pracovník v sociálních službách dle zákonem vymezených kompetencí.

V pedagogicko-výchovné složce je řešena edukace, poradenství atp. za účasti pedagogických pracovníků. Členy týmu bývají psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci, asistenti pedagoga a další.

Oproti tomu pod pojmem pracovní rehabilitace si lze představit specifické propojení již zmíněných složek ve formě re-kvalifikací, ergodiagnostiky, ergonomie či spolupráce s úřadem práce atp.

Složkou technickou a technologickou je vnímána výroba kompenzačních pomůcek či odstraňování bariér (prostor, doprava, architektura atd.). V posledních letech se do popředí dostává také tzv. bionika. Součástí týmu se tak v určitý čas stávají absolventi oborů se zaměřením na biomedicínskou informatiku nebo informační a komunikační technologie v lékařství či architekti. Výjimkou v rámci této složky není ani řešení dostupnosti webů jednotlivých služeb či organizací pro návštěvníky, tedy potenciální klienty.

Kromě jednotlivých složek je součástí týmu také klient, popřípadě členové širšího týmu. Klient má plné právo na rozhodování ve svých záležitostech, nespornou výhodou je též nastavování vhodných intervencí. Změna, kterou navíc klient přijme formou dohody za svou, vede k rychlejším posunům v dílčích cílech. Kromě klienta jsou součástí týmu případně zákonní zástupci či opatrovníci. V mnohých případech může do týmu přinést podstatné informace i rodina.

Proto, aby tým mohl vzniknout a fungovat, musí k tomuto dospět také kultura

organizace, tzn. převládající postoje, zvyky nebo očekávané chování. Pokud k tomuto kultura organizace dospěje, pak se pozitivní vliv přenáší do péče a možnosti realizace týmových aktivit.

Každé zařízení, potažmo služba si volí velikost i způsoby práce individuálně. Specifika, tj. počet klientů a zakázka pro vznik týmu, vycházejí zejména z potřeby daného zařízení. Týmy se nejčastěji scházejí jednou až dvakrát týdně na základě určeného harmonogramu, přičemž v mezičase jednotliví členové realizují s klientem činnosti vedoucí k dosažení stanovených cílů. Pro efektivitu práce musí být ustanoveny z podstaty procesu týmové role, které zajistí odpovědné plnění zadaných úkolů či předávání informací.

Tým realizuje péči obdobnou formou, jakou probíhá individuální plánování. Jedná se o tzv. cyklický model, při němž je nejdříve zajištěna anamnestika, na základě které probíhá domluva na cílech. Jednotlivé cíle se realizují za pomoci intervencí, u nichž je doporučeno využívat cíle dílčí. Všechny stanovené cíle je vhodné sestavovat metodou SMART, tj. musí být specifické, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově vymezené. Posledním krokem cyklu realizace péče je vyhodnocování naplnění.

Klíčem k úspěchu realizace péče je pak komunikace, tedy způsob, jakým se tým dohodává. Od pravidelných setkání ve formě porady či krátkého denního hlášení až po vedení dokumentace či prostor pro řešení etických dilemat, popřípadě profesní růst jednotlivých pracovníků.

Multidisciplinární péče představuje smysluplný koncept, který se na první pohled jeví až dokonale. I v tomto konceptu jsou ovšem bariéry, které nesmí být opomíjeny. Jsou jimi nedostatek času pro budování důvěry s klienty, nejednotná terminologie všech zainteresovaných odborníků, profesní deformace, časová náročnost na realizaci v běžném chodu služby/zařízení nebo absence legislativního ukotvení (tedy i čerpání finančních prostředků).

Zavádění multidisciplinární péče není jistojistě lehkým úkolem, potrápí nejednoho manažera. Nicméně výsledné výstupy a přínosy nejen pro klienta, ale i zařízení jsou jednoznačně kladné.

„Občané často nevědí, že mají nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi,“

říká Zdislava Odstrčilová, náměstkyně pro řízení sekce rodinné politiky a sociálních služeb

Otázka bydlení a jeho dostupnosti nyní rezonuje celou společností tím více, čím více se hovoří o energokrizi, inflaci a zdražování. Avšak podporou ohrožených osob nejen v oblasti bydlení se Ministerstvo práce a sociálních věcí zabývá dlouhodobě. Konkrétně v případě bydlení však stále chybí legislativa a zákon, který by ukotvoval sociální a dostupné bydlení. Nejen o tom jsme si povídali s náměstkyní pro řízení sekce rodinné politiky a sociálních služeb Zdislavou Odstrčilovou, která v rozhovoru zmínila také diskuzi, jež na ministerstvu probíhá o zákonu o sociálních pracovnících, resp. o pracovnících v sociální oblasti.

■ **Text: Ing. Petra Cibulková,**
šéfredaktorka

Letos v březnu jste byla jmenována náměstkyní ministra práce a sociálních věcí, na starosti máte sekci rodinné politiky a sociálních služeb. Na jaké oblasti jste se zaměřila, jak byste zhodnotila dosavadní kroky, co se vám podařilo? Na co dalšího je podle vás potřeba se zaměřit?

Je třeba se zaměřit na zajištění koordinace sociální ochrany, tj. nastavení spolupráce všech, kteří poskytují pomoc lidem v nepříznivé sociální situaci, kterou nedokážou vyřešit vlastními silami.

Dále nám naprosto chybí sledování efektivity a dopadů těchto nástrojů pomoci. V praxi to znamená zavádění evidence based metod do sociální práce a obecně do praxe sociálních služeb. Více bychom se měli zabývat tím, jaké má naše snaha výsledky, a měli bychom umět vyhodnocovat, jaké metody práce vedou k lepším výsledkům. S tím také souvisí zavedení jednotného vykazování, jak to známe například ze zdravotnictví.

Pozornost je však potřeba zaměřit také na oblast financování a plánování sociálních služeb. Momentálně zvažujeme mož-

nosti, jak vyřešit zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro celý systém sociálních služeb, a jak i díky tomu zlepšit dostupnost sociálních služeb. Rádi bychom přitom spolupracovali se všemi partnery včetně krajů, které v tomto směru můžeme považovat za klíčové partnery, je ovšem rovněž žádoucí komunikovat s poskytovateli sociálních služeb, kteří mají přímý náhled na to, jak v praxi sociální služby fungují.

S Ministerstvem zdravotnictví jednáme o návrhu zákona o dlouhodobé péči nebo připravujeme systémové změny v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

Za zatím krátkou dobu šesti měsíců na MPSV však bylo možné podniknout jen základní kroky vedoucí ke změnám.

Odborníci dlouhodobě volají po zákonu o sociálním bydlení. I v této oblasti mají roli sociální pracovníci. Jakou má MPSV koncepci při řešení pomoci nejohroženějším skupinám obyvatel i s ohledem na rostoucí ceny energií? Podílí se MPSV na přípravě zákona o sociálním bydlení? Jaké další aktivity v tomto děláte?

Dne 7. února 2018 byl schválen usnesením vlády č. 91 plán legislativních prací vlády, které uvádí Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) jako hlavního gestora věcného záměru a návrhu zákona o sociálním bydlení, Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) bylo určeno jako spolugestor. Na základě pozměňovacího návrhu se také změnil název předpisu na *zákon o dostupnosti bydlení a o změně některých zákonů*. Zákon se však nestihl projednat do podzimních voleb 2021.

Aktuálně MMR pracuje na návrhu zákona o podpoře v bydlení, který by měl být vládě předložen v roce 2023. MPSV se



ZDISLAVA ODSTRČILOVÁ se narodila nedaleko Brna, na brněnské Masarykově univerzitě pak vystudovala matematiku a později i sociální práci. Od roku 1988 žije ve Valašském Meziříčí, kde také od roku 2018 působí jako místostarostka města. Ve své profesní kariéře se věnovala zejména charitě a sociální práci. Byla ředitelkou Charity Valašské Meziříčí a později i Diakonie ČCE (rovněž ve Valašském Meziříčí). Od roku 2013 vedla sociální podnik 1. Valašská Diakonická, který zaměstnává osoby se zdravotním postižením.

Je matkou čtyř dětí, ve volném čase ráda sportuje, poslouchá hudbu a věnuje se osobnímu rozvoji, dobrovolnictví a humanitární činnosti.

na přípravě tohoto návrhu aktivně podílí jako spolugestora.

MPSV má také ve své gesci stále platnou Koncepci sociálního bydlení České republiky 2015–2025, která vymezuje priority v oblasti sociálního bydlení a alokuje finance na rozvoj sociálního bydlení.

Dále je důležitá interakce s obcemi, které spolupracují s MPSV v rámci projektu *Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend*, mnozí žadatelé z řad obcí a neziskové organizace žádají o projekty v rámci nové výzvy č. 007 *Podpora sociálního bydlení*, která je v gesci MPSV. Tato výzva vznikla za účelem zabydlování cílové skupiny osob v bytové nouzi nebo ohrožených bytovou nouzí v bytech. Kromě této výzvy byla v rámci MMR vypisována i nová výzva v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) na sociální bydlení. Tato výzva je mj. zaměřena na pořízení a adaptaci bytů, nákup, rekonstrukce a výstavbu.

V rámci řešení energokrizy je potřeba se zaměřit na podporu nejen těch nejzranitelnějších, ale dopady této krize zasahují i středně příjmovou vrstvu obyvatel. Je nutné stimulovat tvorbu pracovních míst, podporovat podnikání a zaměřit se na spravedlnost daňových a dávkových systémů sociální ochrany. V souvislosti se zvyšujícími se náklady na bydlení je kromě energetického tarifu, který představilo Ministerstvo průmyslu a obchodu, klíčovým nástrojem pomoci příspěvek na bydlení. Jeho průměrná výše činí 4084 Kč a nově se o něj nemusí žádat každý rok, ale chodí automaticky na účet každý měsíc. Od července lze o něj požádat online. Příspěvek na bydlení je pomoc při úhradě nákladů na bydlení, včetně energií. Přibližně 1,1 milionu domácností v ČR má pak nárok na již vyplácený jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5000 Kč. Domácnosti s dětmi jsou velmi ohroženou skupinou, co se týče zvedání cen nákladů na bydlení. V situaci náhlých problémů s úhradou nedoplatků za dané období v režimu dodavatele poslední instance (DPI) lze využít pomoc formou jednorázové dávky pomoci v hmotné nouzi, tzv. mimořádnou okamžitou pomoc (MOP).

Od 1. září 2022 navíc opět probíhá státě vyhlášená akce Milostivé léto II., která je zacílena převážně na osoby, jimž během exekučního řízení nekontrolovatelně narostl dluh z důvodu nejrůznějších penále, poplatků a úroků.

Jaké jsou aktuálně bariéry podpory ohrožených osob nejen v bydlení v ČR?

Bariérou podpory je především stále chybějící legislativa a zákon, který by ukotvoval sociální a dostupné bydlení. Sociální bydlení je doposud v kompetenci jednotlivých obcí a je na jejich rozhodnutí, zda sociální byty zřídí či ne.

Další bariérou je, že občané často nevědí, že mají nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi, kam spadá mimořádná okamžitá pomoc využitelná třeba na kauci a příspěvek na bydlení. Na tyto dávky má nárok mnohem více obyvatel ČR, než kolik jich opravdu žádá. V tomto ohledu MPSV občany stále vyzývá, aby o tyto dávky zažádali na příslušném Úřadu práce České republiky.

Projekt MPSV Podpora sociálního bydlení proto teď připravil informační kampaň *Mít domov* zaměřenou na prevenci ztráty bydlení. Vznikla webová stránka www.mitdomov.cz, kde lidé najdou informace a odkazy na praktickou pomoc.

Velkým přínosem pro zmenšení bariéry v této oblasti podpory je pak digitalizace, ne-

V rámci řešení energokrizy je potřeba se zaměřit na podporu nejen těch nejzranitelnějších, ale dopady této krize zasahují i středně příjmovou vrstvu obyvatel.

boť žádosti o výše zmíněné dávky mohou probíhat online formou. O příspěvek na bydlení se např. nemusí žádat každý rok, ale chodí automaticky na účet každý měsíc. Rodiny, které pobírají přídatky na děti, např. nemusely žádat o jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5000 Kč, ale byl jim vyplacen automaticky.

Bariéry jsou samozřejmě dány i nepředvídatelností sociálních a politických situací, jako je například i epidemiologie viru covid-19, energetická krize či válečný konflikt na Ukrajině.

Několik let je na stole také novelizace zákona o sociálních službách. V jaké fázi je nyní příprava novely?

S odbornou veřejností se shodujeme, že novelizace zákona o sociálních službách je více než potřebná. Proto jsem v rámci pracovních skupin nastartovala diskusi k této novele. Diskuze chceme ukončit v první polovině příštího roku, a to tak, abychom mohli začít legislativní proces. Vedle této systémové změny již nyní připravujeme techničtější novelu, která řeší nutné změny v systému. Již příští měsíc plánujeme započít legislativního procesu.

Sociální pracovníci již v době pandemie a nyní i v ukrajinské otázce prokázali obrovské nasazení a profesionalitu. Jak se stavíte k české sociální práci?

K sociální práci v České republice se stavím velmi kladně, dokonce sama jsem absolventkou oboru týkajícího se sociální práce na Masarykově univerzitě. Tedy i jako člověk dlouhodobě působící v sociální oblasti mám k české sociální práci respekt a uvědomuji si, že je potřeba se na tuto oblast zaměřit a podporovat její rozvoj, aby nedocházelo k velkému nedostatku sociálních pracovníků. Neboť vámi zmíněné krize, jako je pandemie či konflikt na Ukraji-

ně, jen znovu prokázaly, že sociální práce je nezbytná a efektivně zmírňuje dopady náročných životních situací.

V souvislosti s ukrajinským válečným konfliktem je na sociální pracovníky v různých systémech vyvíjen obrovský tlak. Jaké jsou zkušenosti ministerstva a jak je využíváte při plánování dalšího postupu?

Ano, sociální pracovníci zvláště na počátku přílivu ukrajinských válečných uprchlíků byli přetížení, ale přesto, jak je dnes vidět, situaci společnými silami zvládli. Byla jim poskytnuta nejen okamžitá pomoc, ale i dlouhodobější pomoc např. v bydlení nebo při hledání práce.

Při plánování MPSV využívá dosavadní zkušenosti, zároveň flexibilně zvládá i nové výzvy. Vzhledem k aktuálním krizím je nezbytné, aby byla řešení v rámci všech ministerstev efektivní a pružná, tedy aby vždy dokázala reagovat na příslušné situace rychle a zabránila tak negativním sociálním dopadům. Zde je nutné poděkovat všem pomáhajícím profesím, nejen sociálním pracovníkům, jak se velmi rychle staly jedním z hlavních pilířů zvládnutí dopadů krize.

Jaká je vize ministerstva v oblasti spolupráce odborníků v rámci sociální politiky, aby byl systém v České republice udržitelný?

Rozhodně je nezbytné vést konstruktivní dialog napříč všemi resorty, odborníky a dalšími zainteresovanými subjekty. Já osobně podporuji opatření, která budou mít do praxe reálný dopad a jejichž cílem bude systematickosti nebo zpřehlednění celého systému.

Ve hře je stále takzvaný profesní zákon, po kterém sociální pracovníci dlouhodobě volají. Jeho návrh ležel na stole již několika ministrů. Co vy na to, patří toto mezi vaše témata? Mohou sociální pracovníci počítat s vaší podporou?

Nejprve je třeba říct, že vše, co v našem rozhovoru zaznělo, stojí na lidech, kteří v sociální oblasti pracují. Naprosto zásadní je, jací lidé zde pracují, jak jsou odborně zdatní a jaké osobnosti to jsou – vnitřně integrovaní, schopní sebereflexy, otevření novým výzvám. Momentálně na MPSV diskutujeme téma zákona o sociálních pracovnících, resp. o pracovnících v sociální oblasti v rámci pracovní skupiny. A předpokládám, že do konce roku budeme mít zformulovaný návrh řešení nebo varianty možných řešení, jak tuto oblast legislativně upravit. ■



Jak můžete zdarma zvýšit využitelnost CYGNUSu?

Součástí informačního systému CYGNUS jsou různorodé nástroje a doplňky, které vám pomohou rozšířit si znalosti, zdokonalit se v práci s programem, nebo zvýšit jeho využitelnost. Můžete pracovat efektivněji a chytřeji, a přitom nemusíte nic kupovat ani platit nic navíc. Tyto nástroje totiž můžete využívat zcela ZDARMA.

Bezplatná online školení a webináře

Školící akce pořádáme **každý měsíc**. Trvají zpravidla **1,5 až 2 hodiny** a jsou zaměřeny na **konkrétní oblasti agendy**.

Největší zájem je o **úzce zaměřená produktová školení**, která vám pomohou:

- prohloubit vaše znalosti a dále se zdokonalit v práci s programem,
- seznámit se s důležitými funkcemi a nástroji,
- ověřit si, že jednotlivé úkony děláte správně,
- osvojit si nástroje, které jste dosud nevyužívali.

Vzdělávejte se ZDARMA!

Termíny aktuálně vypsaných školení vždy najdete na

www.CYGNUSakademie.cz/SkoliciAkce.

TOP 3 důvody

proč si nenechat ujít naše online školení:

1. Připojit se můžete odkudkoli. Pokud jste u pracovního počítače, rovnou si vše vyzkoušíte.
2. Zdarma získáte nové vědomosti a zkušenosti z praxe.
3. Video záznamy z produktových školení si můžete kdykoli znovu pustit na napoveda.CYGNUSakademie.cz.

Online nápovědy k programu

CYGNUS je skvěle vyladěný systém, který neustále rozvíjíme a doplňujeme o nové praktické nástroje a funkce. Ale jak se v tak komplexním systému zorientovat a držet s ním krok? V online nápovědách najdete **vše, co potřebujete k práci s programem**:

- přehledné a podrobné postupy a návody pro práci s CYGNUSEm,
- odpovědi na nejčastěji kladené dotazy,
- video záznamy ze školících akcí.

Využijte naši kompletní znalostní databázi!

Pomoc vždy najdete na webu

napoveda.CYGNUSakademie.cz.

TOP 3 důvody

proč se začíst do online nápověd:

1. K návodům, postupům i záznamům ze školení se můžete vrátit kolikrát chcete.
2. Některé textové nápovědy jsou doplněné o video návody.
3. Díky funkci vyhledávání vždy najdete, co potřebujete.

stojíme při Váš



Stravovací systém SSI

Vychytaný hardwarový doplněk k modulu Stravovací provoz vám pomůže **zefektivnit, zpřehlednit a zrychlit výdej stravy** ve vaší kuchyni. Strávníci se snadno a rychle identifikují pomocí otisků prstů nebo čipu. Kuchařky si mohou kdykoli zobrazit:

- jména strávníků i varianty objednaných jídel,
- počet dosud nevydaných porcí,
- náhled na seznam všech strávníků a aktuální přehled vydaných i nevydaných objednávek.

Vydávejte objednané porce jako po másle!

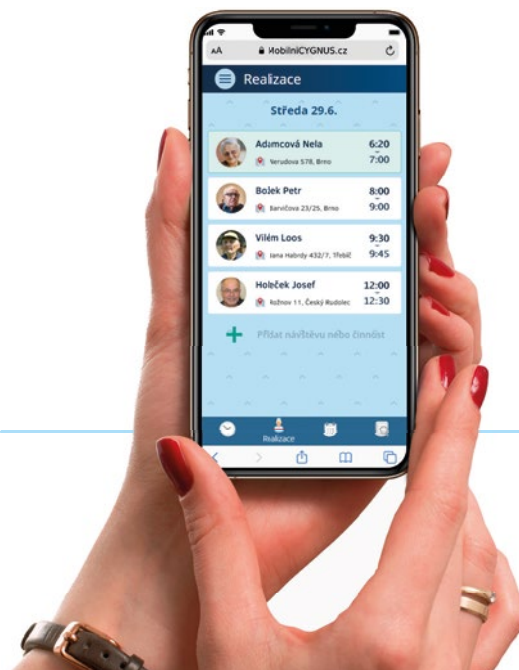
Více se dozvíte na

www.VylepsiCYGNUS.cz/SSI.

TOP 3 důvody

pro pořízení Stravovacího systému SSI:

1. Už žádné papírování a excelové tabulky.
2. Data se ihned propisují do CYGNUSU.
3. Všichni naši zákazníci, kteří využívají modul Stravovací provoz v CYGNUSU, mají nárok na 1 ks Stravovacího systému SSI.



Mobilní CYGNUS

Webovou aplikaci není třeba instalovat a využívat ji mohou ZDARMA všichni naši zákazníci. Na několik kliknutí zobrazíte **plán péče** konkrétního klienta na daný den, potvrdíte **provedení úkonů**, či zapíšete nový **záznam**. Zároveň máte vždy po ruce **důležité informace** z karty klienta.

Aplikace pokrývá vybrané agendy v následujících oblastech:

- realizace péče pro pobytové služby,
- online objednávka stravy,
- realizace terénní sociální péče,
- realizace domácí zdravotní péče.

Vyzkoušejte aplikaci hned teď na

[www.MobilniCYGNUS.cz!](http://www.MobilniCYGNUS.cz)

TOP 3 důvody

proč začít využívat Mobilní CYGNUS:

1. Funguje na jakémkoli chytrém mobilním telefonu, tabletu nebo počítači s připojením k internetu.
2. Diktujte záznamy hlasem a ušetřete si psaní na klávesnici.
3. Informace zadávejte ihned po provedení činnosti, namísto zpětného zapisování u počítače.

Jak vnímáte toho, komu poskytu

Článek je podnětem k zamyšlení nad postavením etiky v sociálních službách, námětem do diskuze o úloze zaměstnanců coby nositelů etického kodexu. Text nabádá k zamyšlení, jak velký prostor nabízí současné pojetí sociálních služeb pro etický přístup v práci s klientem v kontextu každodenních pracovních činností a administrativních úkonů. Nabízíme diskuzi, zdali se pod tíhou celého pracovního procesu spojeného s poskytováním služby neztrácí samotný klient se svým životním příběhem či se obyčejné lidství a lidský přístup a poskytování služby nestává formální záležitostí naplňující standardy kvality.

■ **Text: Mgr. Denisa Sapíková
a Bc. Václav Voltr,**
členové Etické komise APSS ČR

Tento článek nenabízí konkrétní řešení či ideální návod, jak perfektně poskytovat péči svým klientům v sociálních službách.

Nenaleznete zde ani univerzální rady, jak vybrat kvalitní profesionální personál, který vždy jedná bezchybně dle zásad etického kodexu a v souladu se Standardy kvality v sociálních službách (SQSS) či pracovními postupy. Jedná se o úvahu, která vysílá otázky, jaká je či by měla být péče v moderních sociálních službách, jaké elementy do péče vstupují a ovlivňují její kvalitu.

Již samotné zahájení jednání se sociální službou počíná vyplněním žádosti, šetřením u žadatele (zájemce) o službu, následuje jednání o přijetí, sepsání smlouvy, biografická anamnéza, sestavení individuálního plánu péče. Službu poskytujeme dle metodických pokynů, pracovních postupů, naplňujeme Standardy kvality atd., vše v souladu se zákonem o sociálních službách a prováděcí vyhlášky. Je logické, že bez některých úkonů se obejít nedá, nelze kontaktovat zájemce o službu bez řádně vyplněné žádosti, bez sociálního šetření nelze zhodnotit, zda zájemce spadá do naší cílové skupiny a zdali dokážeme naplnit jeho potřeby. Dlužno také dodat, že veškeré právní normativy vznikaly v dobrém úmyslu ochránit klienta, jeho práva a zajistit co nejkvalitnější poskytování služby a zároveň umožnit inspekci kvality služby prověřovat. A to je možná kámen úrazu – ve snaze mít všechno perfektní, nechybovat, ochránit klienta i personál jsme se sami dobrovolně svázali strohými pravidly, která minimalizují prostor pro využití dovedností pracovníka a jeho přirozené, neformální sociální intuice. Vyvstane-li nová situace, vytvoříme nové pravidlo, případně zrevidujeme stávající. Nabízí se otázka, zdali bezduše odváděná péče přesně dle stanovených pravidel a pokynů je současně také péče kvalitní, zdali za veškerým dodržováním pracovních postupů na „všechno“ vidíme člověka – klienta sociální služby.

➤ Kým je pro vás ten, jenž využívá vaši sociální službu?

Je to uživatel, obyvatel, klient, osoba v nepříznivé sociální situaci, osoba těžce nebo úplně závislá na péči druhé osoby? Kým je pro vás ta paní či dáma, pán, babička nebo dědeček? Je to váš zákazník, platící klient, jeden ze zdrojů příjmů organizace, unikátní pojištěnec, položka na seznamu sociální a zdravotní agendy v elektronickém programu, kterou vedete v evidenci pro vykazování sociální a zdravotní péče? Položka, na kterou lze vykazovat a fakturovat úkony zdravotní péče, vést agendu a evidenci v rozsahu a obsahu přímé individuální péče poskytovaných služeb, pomoci a intervence v pečlivě strukturované rozložení a do jednotlivých položek umístěné tak, abychom byli schopni souhrnnými, statistickými, elektronickými výkazy prokázat a dokázat, v jaké míře se staráme, pečujeme, řešíme problémy klientů a začleňujeme je do běžného způsobu života, abychom co nejvíce eliminovali jejich možné sociální vyloučení? Poskytujeme službu klientům nebo ulevujeme jejich rodinám?

K čemu slouží všechna ta systematicky zadaná data? No především k tomu, abychom byli schopni prostřednictvím výkazů prokázat naše oprávnění čerpat státní prostředky z veřejných rozpočtů, ministerství dotací, příspěvků na provoz, přijímat platby zdravotních pojišťoven, sociálních dávek klientů, jejich příspěvek na péči a v neposlední řadě i jako argumenty (tvrdá data) k oprávnění provozovat pobytové sociální služby v registrované síti pobytových služeb na území kraje, kde jsou tyto služby poskytovány. Požadavky na systematickou sociální práci se stále navyšují a rozšiřují, k tomu je nutno mít správně vedenou evidenci plnou upřesňujících definicí jednotlivých položek a poskytovat širokou škálu požadovaných informací a dat různé rozvrstvených dle strukturovaných formulářů, které jsme povinni průběžně během roku vyplňovat. Tímto nijak nezpochybňujeme význam, důležitost a smysl zpracování statistik a výkazů, avšak je současný rozsah byrokracie a výkaznictví v pobytových

sociálních službách ještě přijatelný? Není současný stav již nadbytečný a přebujelý, ztrácející vyšší smysl a efektivnost? Výhodný nástroj pro kontrolu poskytovatele, dobrým argumentem ke kontrole a podrobné revizi jeho obsahu, zpochybnění definic a pojmosloví v něm uvedených?

Pojďme zpět k základní otázce: Kým je pro vás ten, kdo využívá vaši sociální službu? No především je to člověk, obyčejný člověk jako my ostatní. Jedinečná lidská bytost s vlastní vůlí, potřebami a právy, která si do konkrétní sociální služby přinesla svůj vlastní životní příběh.

Paní Růženka byla vždy krásná dáma. Alespoň soudě podle fotek, na kterých se usmívá štíhlá čtyřicátnice s nalakovanými nehty. Sedí na židli na své zahradě se svou rodinou, na malém stolku je prostřeno občerstvení, v pozadí stojí rodinný dům. I přesto, že je fotografie černobílá, vidno, že má namalované také rty. Usmívá se. Obě její dcery, které vychovala, potvrzují, že na sebe celý život dbala, starala se o rodinu, vzpomínají, že každé odpoledne pila kávu z malého porcelánového hrníčku. Další její zvyky, styčné body životního příběhu si můžeme přečíst v její dokumentaci. Máme přeci záznam ze šetření před přijetím, biografickou anamnézu, individuální plán... Informaci máme dost. Součástí jejího příběhu je ale také rozhodování, nastoupí-li do pobytové služby. Co bylo tím rozhodujícím závažím na miskách vah? Její primární vůle a uvědomění si nutnosti využívat tuto službu, anebo apatický souhlas pod tíhou argumentace rodinných příslušníků, kteří již dále nemohou nebo nechtějí nést svoji osobní zodpovědnost za její domácí péči, zdraví a bezpečí? Co je tedy pro paní Růženku důležité, aby si zachovala a vyměnila svůj dům, zahradu, zvyky za garantovanou pravidelnou péči a bezpečí, částečnou ztrátu osobní intimity, úzkého, omezeného výběru osobního prostoru a osob, se kterými sdílí svůj den? Větší či menší míru dodržování pravidelného denního režimu pobytové služby, neboť míra svobodného rozhodování závisí na kvalitě personálu, potažmo jeho počtu a možnostech dané služby. Jsou to nalakované nehty, návštěvy dcer nebo káva v porcelánovém hrníčku?

Můžete namítnout, že máme přeci zavedeny Standardy kvality sociálních služeb, klíčové pracovníky, individuální plány péče, pravidla společného soužití, etický kodex a vše ostatní, kde máme vše perfektně popsáno a definované v souladu s ochranou lidských práv a svobod. Ano, máme. Máme je zveřejněné, podepsané, prokazatelně jsme s nimi nově nastupující klienty či jejich zákonné zástupce seznámili. Změní všechny tyto odborně zpracované

jete službu?

dokumenty něco zásadního v subjektivním pocitu starého člověka, který k nám nastupuje jako nový klient, který musel opustit svůj soukromý prostor se vším, co měl rád? Zahradu, květinové záhony, domácí mazlíčky, oblíbenou hospůdku nebo cukrárnu, svůj dům nebo byt. Opustit vše, co měl rád, neboť již nezvládal péči o sebe sama a je závislý na péči a pomoci druhých? Kdo je tedy pro vás (nás) paní Růženka? Neboť právě v tom, jak člověka vnímáme, tak se k němu také podvědomě chováme.

» Zaměstnanci sociálních služeb jako nositelé etických hodnot?

Jaká je pravá motivace uchazeče o zaměstnání v sociálních službách? Je to jistota pravidelného měsíčního příjmu s poměrně nízkým požadavkem na vzdělání a odbornost? Představa, že stačí mít rád lidi, pomáhat jim a pěkně si s nimi povídat? O tom, jak se pak liší představy zájemců o práci s realitou, nasvědčuje poměrně vysoká fluktuace a častá obměna personálu přímé obslužné péče. Najít a udržet si kvalitní profesionální personál, který je

ochoten se průběžně vzdělávat, je opravdu náročná manažerská práce, a to i přes navyšování tabulkových platů zaměstnanců. Svoji roli zajisté sehrála dlouhodobá pandemická situace, kdy zajištění obsazenosti směn byl téměř nadlidský úkon, a únava, dlouhodobá přepracovanost, obavy a nejistota zanechaly hlubokou stopu. Střet s realitou, který nenaplnil utopickou představu o péči o klienty v sociální službě. To vše mohou být příčiny frustrací, větších či menších excesů s klienty a jejich rodinami, kterých dle subjektivních pocitů a okolních signálů přibývá, ať už v podobě netrpělivosti, netolerance, podrážděnosti, averze, veřejných negativních komentářů, pomluv, ponižování, či dokonce vulgarismů. To vše vůči klientovi i kolegům. Je to zajisté nepříjemný stav, o kterém se nerado hovoří, ale právě otevřená diskuze s personálem, pojmenování problému, vysvětlování, ukázky modelových situací, jak může chování personálu negativně působit na klienty, je cesta, jak vést personál k morálnímu uvědomění a etickému chování. Zjednodušeně řečeno, etika je v základě „jen a pouze“ slušné lidské chování, které bychom měli umět aplikovat ve svém profesním i osobním životě i bez složitě definovaných vět v Etickém kodexu organizace.

» Má smysl se v sociálních službách zabývat etickými otázkami?

Bezpochyby má! Otevřená diskuze a veřejné otevírání témat, o kterých se raději nemluví a jsou vytěsňeny na okraj, aby nekazily dobré jméno organizace, naopak pomohou vyčistit prostor, identifikovat nevhodné chování a přístup ke klientům. Pokud si tedy budeme takto uvědomovat naše možná drobná etická pochybení a zároveň hledat řešení a cesty, jak je napravit, tak nám to určitě pomůže k nastavení vyvážené etické koncepce v organizaci a poskytování péče poctivě, kvalitně, „lidsky tváří v tvář“. Aktuální otázkou ovšem zůstává, jak na současné trendy formalizované systematické sociální péče zareaguje legislativa a dlouhodobě očekávaná, nutná novelizace zákona o sociálních službách, která by měla, pokud možno, najít i nové nástroje, jak více objektivně posoudit skutečnou kvalitu poskytované služby od pouhého formálního, administrativního naplňování SQSS a hustě popsaných dokumentů, vyplněných tabulek, statistik a databází. A co si o tom myslíte vy, naši laskaví čtenáři, poskytovatelé sociálních služeb, také vám to není jedno? Tak nám zkuste také něco napsat, třeba u kávy v porcelánovém hrníčku. ■

INZERCE

Zajistěte svým klientům maximální komfort na lůžku

- **Elastická prostěradla stříhu OBÁLKA a SMART** jsou prostěradla z úpletu s dobrou podélnou i příčnou roztažností, ideální pro povlékání aktivních i pasivních antidekubitních matrací.
- **Povlečení české výroby** jsou vyrobena ze 100% kvalitní česané bavlny a jsou oceněna značkami Česká kvalita a QZ - zaručená kvalita. Můžete si vybrat z provedení Atlas Grádl, bavlna a krep a ze široké nabídky dezénů.



APOSBRNO

obchod@aposbrno.cz

Tel.: 541 217 516

www.aposbrno.cz



barevné provedení
prostěradel



Transformace ústavních služeb pro lidi s vysokou mírou podpory **Plánování služby jako hledání individuálních řešení**

V předcházejících vydáních Sociální práce se čtenáři dozvěděli, že Ministerstvo práce a sociálních věcí připravuje doporučený postup k transformaci a deinstitucionalizaci sociálních služeb pro osoby s vysokou mírou podpory. Zmíněný doporučený postup je vytvářen v rámci projektu Rozvoj systémů sociálních služeb (CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003739), který je prostřednictvím operačního programu Zaměstnanost hrazen z prostředků Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu ČR.

Transformace sociální služby přináší klientům i osobám, které je provázejí, otázku: Jakým způsobem nadále řešit nepříznivou sociální situaci? Nástrojem dialogu o tom, jaké má klient představy o svém budoucím životě, jak tyto představy přeměnit v reálné možnosti a jak je uskutečnit, je plánování služby. Zkušenosti ukazují, že zformulování reálné a zralé představy o řešení nepříznivé sociální situace vyžaduje především čas. Často se v rozhovorech o plánování služby postupuje doslova krůček po krůčku. Například – když se s plnou vážností nejprve nechávají zaznít a působit dříve vyslovená i dosud nevyslovená přání klienta. Čas ke správným procesům a kvalifikovaným stanoviskům potřebují nejen klienti, nýbrž i provázející pracovníci či blízké osoby klienta. Potřebují se nejprve vyrovnat s tím, co zrušením ústavu a ukončením dosavadních zvyklostí končí. A potom se začít dívat vpřed. Pracovní týmy i klienti potřebují získat inspiraci a informace, jaká má současná společnost očekávání a jaké možnosti nabízí. Dále potřebují čas k vytváření alternativních řešení. V neposlední řadě potřebují čas pro motivaci k přijetí nejlepších řešení a zorganizování takových řešení. Vše proto napovídá, že pokud má transformace směřovat k individuálním řešením situace každého člověka, musí tento proces vytváření představ, dialogu a přípravy řešení situací každého uživatele začít mnohem dříve, než poskytovatelé dosáhnou neúprosné termíny vyplývající z transformačního plánu.

O jaká individuální řešení nepříznivé sociální situace se jedná? Základní rámec stanoví Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, která je od roku 2010

součástí právního řádu České republiky: „Státy zajistí, aby: a) osoby se zdravotním postižením měly možnost si zvolit, na rovnoprávném základě s ostatními, místo pobytu, kde a s kým budou žít, a nebyly nuceny žít ve specifickém prostředí; b) osoby se zdravotním postižením měly přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, rezidenčním službám a dalším podpůrným komunitním službám, včetně osobní asistence, která je nezbytná pro nezávislý způsob života a začlenění do společnosti a zabraňuje izolaci nebo segregaci.“

K tomu je potřeba připomenout, že skupinu osob s vysokou mírou podpory (potřebují více jak 18 hodin podpory denně) tvoří lidé v různých situacích a s různými potřebami. Na jedné straně to mohou být lidé např. s tělesným postižením, kteří si dokážou potřebnou podporu zcela sami zformulovat a zorganizovat. Na druhé straně to mohou být lidé s těžkým mentálním či kombinovaným postižením, kteří o svých potřebách hovořit nedokážou. Netřeba proto podotýkat, že rozdílným potřebám osob musí odpovídat i rozdílné metody a postupy, které při plánování služby v průběhu transformace použijeme.

O svých zkušenostech a dobré praxi při hledání individuálních řešení hovořil například jeden z poskytovatelů, který úspěšně uskutečnil transformaci své služby, když sdělil: „V kraji jsou i pro osoby se zdravotním postižením, které pobírají invalidní důchod, finančně i kapacitně dostupné nájemní byty. (...) Individuální bydlení v bytě, začleně-

ni v běžné společnosti je pro klienty vhodnější než kolektivní bydlení, to těžko zvládají.“ Další poskytovatelé o významu individuálního plánování služby v procesu transformace řekli například: „Kvalitní individuální plánování v týmu – vždy s klientem, to je středobod. Klienti mají být aktivními hybateli svého života. V co nejvyšší možné míře.“ Anebo: „Myslím si, že specifikum spočívá v přístupu k člověku. Musí to být vždy přístup zaměřený na člověka. Snažit se stavět na silných stránkách člověka a dorozumět se s ním.“

Plánování služby v průběhu transformace a deinstitucionalizace by mělo být především cestou hledání individuálních řešení. Právě takové plánování služby otevírá zásadní otázky: Může a chce se klient vrátit do své obce, do svého města? Může a chce bydlet ve své rodině? Může a chce využívat některých stávajících terénních, ambulantních nebo komunitních pobytových služeb? Je třeba usilovat o rozšíření kapacity těchto služeb, aby mohl žít tam, kde chce či potřebuje? Je třeba klientovi pomoci hledat bydlení v místě, kde chce či potřebuje žít? Jak zajistit financování potřebné péče a podpory? Je zcela zřejmé, že skutečně individuální cesta transformace a deinstitucionalizace není bez překážek. Spíše přesně naopak. Je to cesta nevyšlapaná, plná překážek, nejistot a hledání. Vyžaduje čas, vysoké kompetence a individuální nasazení těch, kteří klienta provázejí. Avšak bezezbytku platí: Cesta se tvoří právě tím, že po ní jdeme. Transformace služeb pro osoby s vysokou mírou podpory je k tomu další dobrou příležitostí. Ve prospěch rozvoje klientů, zaměstnanců i celé naší společnosti.

Doporučený postup bude zveřejněn v průběhu podzimu na webových stránkách projektu <http://rsss.mpsv.cz/> a <http://www.trass.cz/>.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



O vizi ukončení bezdomovectví se diskutovalo v Dublinu

V letošním roce opět spojila FEANTSA (Evropská federace národních organizací pracujících s bezdomovci) svou valnou hromadu s pořádáním mezinárodní odborné konference, a to poprvé na osobní úrovni od začátku covidové pandemie. Tématem letošní konference, jež se konala 3. června v Dublinu, bylo Na cestě k ukončení bezdomovectví (Towards a Vision for Ending Homelessness). Vzhledem k tomu, že APSS ČR je členem FEANTSA, byla jsem jako její zástupce účastníkem této události.

■ **Text: Ing. Petra Cibulková**
šéfredaktorka

V irském hlavním a zároveň i největším městě se den před konferencí, 2. června, konala valná hromada, jež měla z formálního hlediska standardní průběh. Mezi projednávanými body se tak objevil report již proběhlých aktivit, finanční plán, vydané publikace či chystané kampaně. Kvůli koronavirové pandemii se mnoho akcí uskutečnilo online nebo byly pořádány hybridní formou (online i prezenčně), např. mezinárodní konference v Bratislavě v roce 2021.

Záštitu nad konferencí převzal Darragh O'Brien, irský ministr pro bydlení, ve spolupráci s irskou nevládní organizací Simon Communities, jež je členem FEANTSA. Ministr O'Brien v úvodním slovu zdůraznil, že vize ukončení bezdomovectví lze dosáhnout spoluprací a inovativním myšlením. K ukončení bezdomovectví se zavázalo všech 27 členských států EU, které v červnu 2021 podepsaly Lisabonskou deklaraci, k tomuto cíli by se měly co nejvíce přiblížit do roku 2030. K dosažení cíle byla Evropskou komisí zřízena i Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví, která by měla sloužit k dialogu, sdílení dobré praxe a monitoringu mezi členskými státy, jejichž cílem je boj proti bezdomovectví.



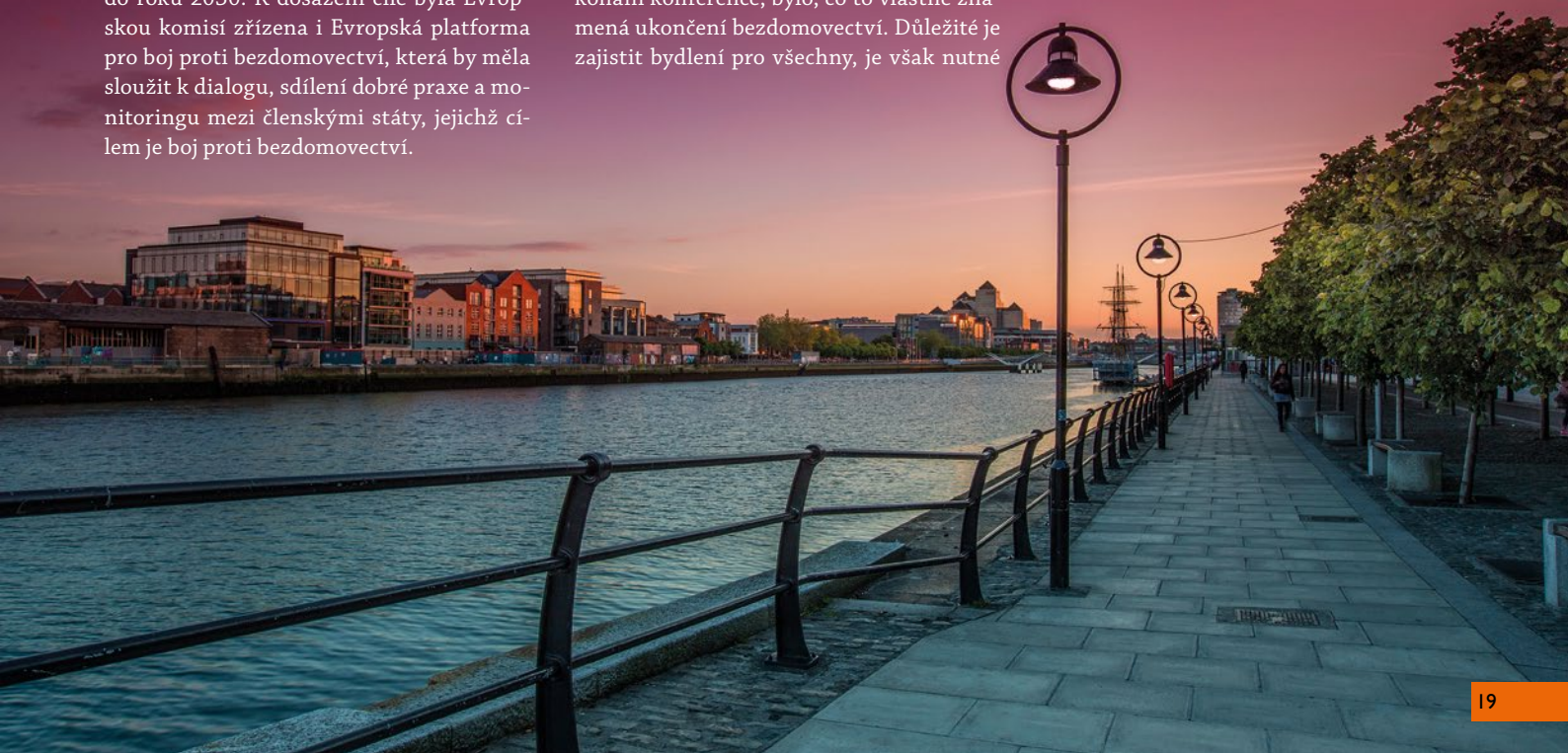
Letošní konference nabídla kromě obvyklých workshopů a seminářů také prostor pro setkání, kde se diskutovalo nejpalčivější problémy v boji proti bezdomovectví, účastníci měli možnost pokládat odborníkům konkrétní otázky. Základní otázkou, která se však nesla po celou dobu konání konference, bylo, co to vlastně znamená ukončení bezdomovectví. Důležité je zajistit bydlení pro všechny, je však nutné

řešit i další výzvy, kterými jsou např. tlak na domácnosti s nízkými příjmy, zhoršující se nerovnost, energokrise. Důležitá je také prevence, předcházení návratu zpět na ulici.

Jak uvedl Freek Spinnewijn, ředitel FEANTSA, vzhledem k narůstajícímu počtu lidí, kteří čelí bezdomovectví v důsledku nefunkčního trhu s byty, musí řešení spočívat také ve strukturálních změnách (těmi jsou např. investice do sociálního bydlení, cenově dostupné bydlení). Na semináři Nepříjemné pravdy o bezdomovectví vyzval k sebereflexi a dalším setkáním podporujícím kritické myšlení.

Konference poskytla také příležitost zamyslet se nad aktuálními tématy, včetně humanitární krize na Ukrajině. Prezident FEANTSA Kjell Larsson uvedl, že válka na Ukrajině vyvolává rostoucí tlak a nároky na služby pro lidi bez domova, lidi prchající před válkou. Dalším tématem bylo Housing First, o kterém se diskutovalo s jedním z průkopníků tohoto přístupu nejen v Evropě Juhou Kaakinem. Ve Finsku spoliuicioval vznik Housing First Europe Hub a podpořil vznik evropského centra Housing First.

Na seminářích se řešila také otázka bezdomovectví dětí a mladých – jaké je to zažít život na ulici. Účastníci se ocitli v kůži mladého člověka, který zažil různá traumata, násilí, ztráty a prošel např. pěstounskou péčí, bezdomovectvím, zažil soud pro mladistvé atd.



Jak snížit účty za energie na praní až o 70 % při zachování stejné kvality

Cena za elektřinu, plyn a obecně celkové náklady na provoz jsou nyní častým zdrojem obav v mnohých zařízeních sociálních služeb. V tomto článku vám ukážeme, na co se zaměřit v oblasti praní, aby se podařilo nárůst cen alespoň částečně kompenzovat bez zásadních kompromisů v kvalitě poskytovaných služeb.

■ **Text: Ing. Ivo Duchoň,**
obchodní ředitel, Professional support s.r.o.,
duchon.i@pgprofsupport.com

► Jak ušetřit v prádelně

Prádelna je pro mnoho domovů jedním z velkých odběratelů energií. Praní a sušení mohou být velmi energeticky náročné provoz, které se výrazně podílejí na nákladech celého zařízení. V mnoha případech si zařízení nesleduje separátně spotřebu energií a vody na praní, a proto se stále běžně setkáváme se zařízeními, která mají velmi energeticky náročný provoz a dosud to nikoho netrápilo. Každé zařízení a jeho prádelna je jiné, ale orientačně můžete počítat náklady na ohřev vody na praní na 1 klienta při dnešních cenách okolo 900 Kč/rok, tj. u zařízení s 60 klienty může být náklad na ohřev vody na praní okolo 55 000 Kč ročně.

Naštěstí se ve většině případů dá značně ušetřit bez nutnosti významných kapitálových investic.

Na co se při hledání úspor zaměřit:

1. Používat měkkou vodu
2. Prát při nízkých teplotách (a zachovat kvalitu a dezinfekci)
3. Optimálně nastavit stávající prací technologii a použít správnou chemii
4. Dělat pravidelný servis strojního zařízení a jeho kontrolu
5. Zvážit investici technologické optimalizace prádelny

Zároveň je nutné připomenout, že při úspoře energií při praní se nejedná jen o teplotu a úroveň dezinfekce, ale prádlo musí být zejména perfektně vyprané.

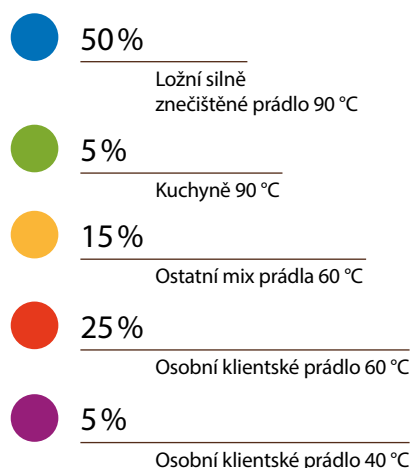
► Používání měkké vody

Už naše babičky věděly, že dešťová voda pere lépe než ta z kohoutku. Proč je tomu tak? Hlavně proto, že dešťová voda je měkčí. Zjednodušeně to znamená, že neobsahuje tolik minerálů. Nejčastěji jde o ionty vápníku (Ca²⁺) a hořčíku (Mg²⁺). Čím více je ve vodě těchto sloučenin, tím hůře se v ní rozpouští nečistoty a prací prostředky, kterých je tedy potřeba do praní přidávat více. Proto je na obalech všech prací prostředků vždy uvedeno, kolik pracího prášku je třeba použít ve tvrdé vodě a kolik při praní ve vodě měkké. Vzrůstající spotřeba energie na ohřev vody pak zásadně ovlivňuje usazený vodní kámen na topných tělesech, jejichž účinnost se jeho působením snižuje.

Výhody praní v měkké vodě (<1,25 mmol/l nebo <7 °dH):

1. Nižší náklady na ohřev vody v pračkách
2. Snižování nákladů na prací prostředky až o 30 %
3. Snižování rizika alergických reakcí
4. Lepší senzorycké vlastnosti prádla (bělost, vůně, příjemnější na dotyk)
5. Delší životnost prádla

Příklad typické struktury praní u prádelny v sociálních službách, která pere při vyšších teplotách:



6. Delší životnost praček a dalšího strojního vybavení
7. Nižší náklady na servis praček (zvláště ohřívací tělesa)

► Jak se zbavit tvrdé vody a kolik to stojí?

Způsobů, jak bojovat s tvrdou vodou, je několik. Mezi nejběžnější způsoby jejího změkčení patří technologie iontové výměny (tzv. KATEX). Jde o jednoduché, účinné a relativně levné zařízení pro použití v průmyslu i v domácnostech.



Ukázka Katexového změkčovače pro menší provozy.

Modelový příklad:

Pro prádelnu o denní kapacitě cca 300 kg prádla při tvrdosti vody více jak 15 °dH činí počáteční investice do pořízení katexového změkčení cca 35 000,- Kč bez DPH.



Zdroj: interní data Professional support s.r.o.

Následné investice pak dosahují pouhých stakorun měsíčně na doplňování tabletované soli, která je potřebná pro regeneraci katexové náplně.

Investice	35 000 Kč
Úspora pracích prostředků	30%
Návratnost	2 roky

Další úspory potom přináší prodloužení životnosti praného prádla a snížení potřeby servisu a nákupu nových praček.

Praní při nízkých teplotách

Dříve bylo nutné pro dosažení vysoké kvality praní a dezinfekce prát prádlo při teplotách od 60 °C do 90 °C. Dnes lze díky moderním pracím a dezinfekčním prostředkům a programovatelným pračkám dosáhnout vynikajících výsledků i při nižších teplotách, přestože je prádlo ze zařízení sociálních služeb často velmi znečištěné.

Z uvedeného příkladu vidíme, že i více jak 50 % pracích cyklů absolvujeme na nejvyšší možné teplotu, a to na 90 °C. U většiny ostatních cyklů se pere na 60 °C, a to často z důvodu dezinfekčního praní. Prát na takto vysoké teploty a utracet tak zbytečně za energie už dnes není nutné.

Můžeme snížit teplotu praní i dezinfekce použitím moderních pracích prostředků, které dosahují vysoké účinnosti odstranění špíny i dezinfekčního účinku již při teplotách od 40 °C. Prát na „devadesát“, jak to dělaly naše babičky, se tím pádem stává minulostí.

Praní při nízkých teplotách přináší zásadní úspory nákladů na energie, a to až 70 % z nákladů na praní.

Změna teploty	Úspora energie
90 °C => 40 °C	70%
90 °C => 60 °C	43%
60 °C => 40 °C	47%

Snížení teploty praní a dezinfekce je sice spojeno s mírným zvýšením dávkování pracích a dezinfekčních prostředků, ale proti úspoře energie v desítkách procent je navýšení nákladů na chemii v řádu jednotek procent. Snížit teplotu bez úpravy pracího procesu ale není možné. Školený technolog vám musí pomoci nastavit celý prací proces tak, aby byla zabezpečena nejen kvalita praní, ale hlavně úroveň dezinfekce. Pokud budete přecházet na nízkoteplotní praní, nechte si od svého dodavatele pracích prostředků zpracovat kompletní kalkulaci nákladů na praní a vyčíslení úspor, které změna přinese.

Modelový případ:

Elektrina je použita pro ohřev vody v pračce a stávající cena za kWh elektřiny je 8.50 Kč včetně distribuce, prádelna pere 300 kg prádla/den, 250 dní v roce, a struktura pracích programů odpovídá ukázkové struktuře (viz výše):

Dosažené výsledky:

Změna teploty	Podíl prádla*	Úspora na 1 kg
90 °C => 60 °C	55%	1,29 Kč
60 °C => 40 °C	40%	0,80 Kč

* (5 % prádla se již dříve pralo na 40 °C)

Úspora energií celkem	77 000 Kč
Zvýšení nákladů na prací prostředky (0,30 Kč / kg)	-21 000 Kč
Celková úspora / rok	56 000 Kč

Optimální nastavení stávající prací technologie a použití správné chemie

Profesionální a poloprofesionální programovatelné pračky umožňují kompletní nastavení pracího procesu (prací postupy, teplota vody, množství vody, čas, otáčky atd.), ve spojení s automatickými dávkovači pracích prostředků je tak možné celou technologii vyladit dle požadavků a potřeb každého zákazníka.

Každá prádelna je trochu jiná, používá jiné stroje a má i jiné požadavky a preference. Zkušený technolog dokáže z celého systému „vymáčknot“ maximální výkon tak, aby výsledek byl pro zákazníka co nejlevnější a nejefektivnější. Technolog řeší optimální poměr mezi množstvím a typem použité chemie, teplotou praní, množstvím vody a mechanickým praním pro konkrétní druh prádla.

Vzhledem k vývoji na trhu je dnes primárním cílem optimalizací snížení spotřeby energií (plyn/elektrina) na ohřev vody. Při snaze o optimalizaci se ale nesmí opomenout, že je třeba udržet nebo i zvýšit kvalitu praní jako takového a případně garantovat dezinfekci praného prádla.

Změna všech parametrů praní v podmínkách sociálních služeb není triviální a vyžaduje zkušeného technologa a know-how. Požádejte svého dodavatele, aby vám co nejdříve udělal revizi pracích programů s důrazem na snížení nákladů na energie. Pokud toho není schopen, zkuste jiného dodavatele, protože úspora může být zásadní a nevyžaduje od vás investice.

Pravidelný servis strojního zařízení a jeho kontrola

Správně fungující pračky a žehlicí stroje jsou základem pro efektivní provoz prádelny. V kontextu spotřeby energií se jedná především o to, zda dosahují nastavených teplot praní (např. zda nejsou topná tělesa pokryta vodním kamenem).

Například, pokud pračka pere s nižší teplotou, než má, může to mít zásadní vliv na kvalitu praní (potenciálně následovanou přepirkou špatně vypraného prádla) a hlavně zde může vzniknout problém, pokud je požadováno dezinfekční praní. Všechny detergenty jsou registrované jako dezinfekční vždy pro praní při definované teplotě, koncentraci a času.

Samozřejmě špatně fungující nebo poškozený stroj může mít zásadní vliv na kvalitu prádla jako takovou, na velikost spotřeby vody a na celkovou produktivitu prádelny.

Zvážení investic do technologické optimalizace prádelny

Zde se již jedná o náročnější způsob, jak se pokusit optimalizovat spotřeby energií, ale pro střední a větší provozy může přinést další výrazné úspory. Musí zde předcházet důkladná analýza současného stavu a nese to s sebou i nemalé finanční a prostorové nároky u zákazníka. Co je ale podstatné, že provoz identifikovaný jako vhodný pro takovou optimalizaci, dosáhne obvykle až 50 % úspor. Orientačně jsou tyto projekty vhodné pro prádelny peroucí 1 000 kg prádla denně a více, při využití páry pro ohřev vody.

Navíc se u takto velkých projektů dá využít i EU dotaci, které jsou v současné době spuštěné a výrazně pomohou snížit náklady na tuto investici až o 50 % celkových nákladů na projekt. Provozy, které mohou tyto dotace čerpat: a) využívají k ohřevu jako médium primárně páru (v některých případech to může být i plyn nebo elektrina), b) pro žehlení využívají plyn nebo elektrinu.

Nevýhodou těchto projektů je, že vyžadují poměrně dost času k realizaci, a proto nejsou řešením pro nadcházející topnou sezónu. Dlouhodobě ale mohou přinést zásadní úsporu.

Ukázkový příklad z praxe:

Prádelna Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a. s. Středně velký prádelenský provoz (500 tun prádla/rok) zabezpečující praní prádla pro nemocnici i externí zákazníky. Jednalo se o jednu z prvních pokročilých optimalizací ve veřejném sektoru.

Optimalizace zahrnovala:

1. Centrální výměňkový systém voda-voda pro využití energie teplé odpadní vody z celého provozu. >>>> 22

««« 21

2. Výměňkový systém vzduch-voda pro využití energie horkého odpadního vzduchu ze žehlicí linky. Takto získaná energie se využívá pro ohřev okruhu TUV areálu



Výměňník vzduch-voda včetně měřicích a regulačních prvků.

nemocnice. (Jedná se o jeden z mála případů, kdy je možné získanou odpadní energii z prádelny efektivně „vyexportovat“ pro spotřebu mimo prádelny.)

Dosažené výsledky:

Investice*	3,6 mil Kč
Úspora MWh (plyn) /rok	200 MWh
Úspora /rok (akt. cena)	1 mil. Kč
Návratnost	3,6 roku

* 50% z toho financováno z fondů EU

» Závěr

Rostoucí ceny elektřiny a plynu kladou na všechna zařízení i domácnosti velké nároky a vyzývají k tomu, abychom se na jejich provoz zkusili podívat jinou optikou než dříve – optikou minimální energetické náročnosti. Z našich zkušeností víme, že většina zařízení má v oblasti optimalizace prání stále velké příležitosti k úsporám, které dříve nebyly zajímavé, ale nyní jsou zásadní. Nebojte se tedy podívat na prádelnu novým pohledem a ve spolupráci s dobrým dodavatelem pracích technologií hledejte řešení. ■

Alk. 37,5 % obj., C₁₀H₁₅N, F63.0, 108/2006 Sb. aneb Vztahy a závislosti v sociálních službách

Následující text se pokouší nahlédnout téma závislosti v sociálních službách z více perspektiv. Svět sociálních služeb obývá velká spousta aktérů, z nichž každý má svou specifickou roli a své specifické postavení, ale vždy a za každých okolností se tito aktéři potkávají v nějakém vztahu. A ve vztazích, jak všichni víme z osobních zkušeností, na nás závislost a zápolení s ní číhá doslova za každým rohem. Partnerské vztahy, šéf a podřízený, děti a rodiče, páníček a pes atd. Zcela specifické jsou pak vztahy, kde je interakce založena na nějaké formě pomoci – jeden z aktérů potřebuje v něčem pomoci a podpořit, druhý tuto pomoc a podporu nabízí. Vítejte v sociálních službách!

■ **Text: Mgr. Viktor Štástka,**
sociální pracovník APLA Jižní Čechy, z. ú.

» Závislost a paragrafy

Závislost v sociálních službách si možná nejvíce spojujeme pouze se vztahem klient – sociální služba, což měli zřejmě nejvíce na mysli i tvůrci zákona o sociálních službách. Slavný a v jeden čas až mýtický § 2, na němž šel postavit, s trochou nadsázky, celodenní vzdělávací seminář, už možná někdy trochu přeskakujeme, i když je stále onou trestí celého zákona. My se zde k němu ale dobrovolně a rádi vrátíme. V § 2 zákona o sociálních službách (dále jen zákon) se tedy objevuje věta o tom, že „pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, moti-

vovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování“. Tohle je jasná zpráva do sociálních služeb: „Dělejte to tak, aby ti, kterým pomáháte, byli maximálně sami sebou, nedělejte za ně nic, co ještě sami dovedou a zvládají, zkuste je, třeba jen o milimetr, někam posunout a nezapomeňte, že vedle světa sociálních služeb existují ještě i jiné světy.“ A aby byl výklad kompletní, ocitujeme zde i část § 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kde se v úkonech základního sociálního poradenství, které máme dělat všichni, bez ohledu na konkrétní služby a konkrétní cílové skupiny, píše, že musíme poskytovat informace o právech a povinnostech, o poskytování sociálních služeb a o využívání běžně dostupných zdrojů (to jsou ty jiné světy), aby

se zabránilo „závislosti na sociální službě“. Prevence vzniku závislosti na sociální službě je dokonce jedním z tematických okruhů kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách. Snad se tedy nyní shodneme, že zákon a vyhláška apelují na to, aby osoby, které využívají jakoukoliv sociální službu, byli maximálně nezávislé. Ano, ale myslíme na to ve svých službách? Dáváme tomu stejný důraz a energii, jako když třeba mapujeme potřeby těch, kterým pomáháme? Hlídá to někdo v našich službách? Máme na to nějaký předpis? Školíme v tom zaměstnance? Odpovědi nechám s radostí na vás.

» Je těžké být klientem

Na jedné straně zákon apeluje na to, abychom předcházeli závislosti osob, na straně druhé se to „závislostí“ v zákoně a jemu příslušné vyhlášce, kromě závislosti na návykových látkách, doslova hemží. Například osoba závislá na pomoci jiné osoby – vidíte ten vztah? A hlavně celý příspěvek na péči je ve svém základu založen na závislosti, která je zde navíc odstupňovaná. Každopádně je stále užitečné číst zákony a to, co v nich je, ale stejně důležité je si všimnout toho, co v nich není.

A není v nich například ani jednou uvedeno slovo „klient“. Pojmenování, které

považujeme za samozřejmé a přirozené, ale zákon o sociálních službách vždy a důrazně mluví pouze o osobách. Nyní zkusíme společně pochopit, proč tomu tak je. A možná nás to navede i hlouběji do tématu, o kterém je tento text – totiž do tématu závislosti v sociálních službách. A nejlepší metodou, jak porozumět nějakému slovu, je hledání jeho původu, tedy etymologie. Zde je ve zkratce souhrn možných významů a původů slova klient: osoba závislá na svém patronovi v antickém Římě, ten, kdo žije pod záštitou jiného, ohnout se, naklánět se, křivě, šikmě, špatně, sklonit se... Silné, že?

Jak vidíte, už samotné významy slova klient v sobě nesou stav, který je člověku nepříjemný, který už jaksi v zárodku sráží jeho důstojnost, jeho status. Slovo klient je tak přímo synonymem pro nerovné postavení a pro závislost. Být klientem je tedy již samo o sobě stavem, který je pro člověka těžký. A sami ten stav zažíváme na vlastní kůži, jsme klienti bank a pojišťoven, klienti mobilních operátorů, klienti dodavatelů energií, klienti úřadů, klienti-pacienti nemocnic, klienti-zákazníci obchodů atd. Je vám v těch vztazích vždy dobře? Připadáte si v nich rovnoprávní? Zachází se s vámi vždy důstojně? Jste v těchto vztazích sami sebou?

» Vztahy a závislosti, závislosti a vztahy

Bylo by opravdu zjednodušením připisovat závislost v sociálních službách pouze vztahu klient – sociální služba. Svět je opravdu barevnější a svět sociálních služeb zde není výjimkou. Je zřejmé, a není to nic proti ničemu, že sociální služby a jejich klienti se potřebují navzájem, že jeden bez druhého nemohou, nedokážou a možná ani neumějí žít. Oba si svým způsobem bez druhého neví rady. A do hry vstupuje ještě samotný systém sociálních služeb, se svým státem a ministerstvy, se svými zřizovateli, ale také s dárci, sponzory a donátory. A ještě jsou tady rodiče, příbuzní a opatrovníci klientů. To je vztahů, že? A to je klientů! Pojďme se tedy na některé závislosti v systému sociálních služeb podívat.

Klient – sociální služba

Závislost klienta na sociální službě je logicky první, co nás napadne (viz význam slova klient a uváděné paragrafy). Jako klient jsem prostě z podstaty věci závislý na pomoci jiné osoby, a když tou osobou není někdo u mne doma nebo ten někdo nezvládá pomoc úplně, je tady pro mne sociální služba. A zde již od úplného začátku existují rizika, že bude ohrožena a dotčena moje dosavadní nezávislost, která se může snadno a lehce proměnit v závislost.

Je evidentní, že největší rizika v sobě nesou služby spojené s bydlením nebo služby pro lidi s nejvyšší mírou potřebné podpory. Najednou je o mne perfektně postaráno, služby se předhánějí v nabídce aktivit a „balíčků“ podpory a péče, mohu mít téměř všechno, na co si vzpomenu. Ale také se tímto mohu ocitnout v all inclusive světě, kde je mi tak dobře a kde se o mne všichni tak hezky a plně starají, že už možná přestávám vidět a vnímat ty potenciální negativní dopady, totiž ztrátu vlastní nezávislosti a svébytnosti. Možná klesá má motivace dělat věci samostatně, dochází ke ztrátě dovedností, oslabuje se moje kognitivní kondice.

Je pak na sociální službě, aby zkusila s tímto rizikem pracovat, a aby pro klienty, kteří si sami taková rizika neuvědomují, hrála roli jejich zodpovědných advokátů.

Sociální služba – klient

O závislosti sociální služby na svých klientech se moc nemluví. Také logicky. Sociální služba je totiž tím patronem z antického Říma, který má moc, a je tedy pouze na něm, jak s touto mocí bude zacházet. Klient je pro nás samotným důvodem vlastní existence – není klient, není služba. Klient je tak pro nás často existenční jednotkou, potřebujeme jej vykazovat v počtech, abychom dostali dotace, hlásíme ho státu pro to, abychom mohli zůstat v systému, klient je zdrojem našich příjmů. Asi je bláhová představa, že by si stát platil sociální služby za to, že díky své práci vlastně přicházejí o klienty, kteří služby opouštějí nebo je už tolik nepotřebují. Opět ale mluvíme spíše o službách sociální péče, které to oproti sociální prevenci mají opravdu složitější. Každopádně mít méně klientů znamená, že mohu služby poskytovat kvalitněji, že se mohu více věnovat těm potřebným. A je nad slunce jasné, že bude vždy existovat velká spousta lidí, kteří potřebují pro svůj život sociální službu s velkou, často zdravotně-sociální péčí. Ale i zde je nutné služby formovat tak, aby zajistily maximální nezávislost a svébytnost, byť jen v maličkostech, a aby zároveň kriticky uměly posuzovat, kdy k potlačování této nezávislosti a svébytnosti dochází, a aby na tento stav uměly reagovat.

Systém – sociální služba

Vztah, kde je sociální služba závislá na systému, jsme si částečně popsali výše. Služba prostě potřebuje systém, který jí umožňuje fungovat, a to jak právně, tak i finančně. A bere si jako argument své klienty, které si hýčká a které nechce opouštět. Tím se ale dostáváme ke vztahu, kdy je systém svým specifickým způsobem závislý na sociálních službách.

To, že si stát se svým aparátem platí sociální služby, je jednak vyjádřením základní humanity a přístupu k člověku (v historii nebylo vůbec samozřejmé, že se stát nebo jiný útvar staral o své potřebné), ale je to i politická záležitost – zkuste vyhrát volby s programem, v němž například slibujete méně peněz sociálním službám.

Takže jako my potřebujeme stát, aby nám umožnil fungovat, potřebuje stejně stát sociální služby, aby mohl být státem se vším všudy. Riziko této závislosti je ale v tom, že si stát, možná v obavě o své vlastní jméno, může platit spousta ne úplně potřebných sociálních služeb, služeb, které vlastně nikomu moc nepomáhají a o které nikdo vlastně ani moc nestojí. Není i tady částečně zakopaný pes v podfinancování sociálních služeb?

Další možné negativní dopady závislostních vztahů lze pak nalézt například ve spojení pečující okolí – sociální služba, kde závislost na tom, že ze mne někdo sejmul břímě péče o své blízké, má takovou moc, že mohu velmi snadno dobrovolně přehlížet možnou nekvalitu v poskytovaných službách. Toto přehlížení je syceno mou obavou, že při jakémkoliv konfliktu v mém vztahu se sociální službou existuje riziko (je to asi spíše myšlenkový pochod než reálně existující stav), že se budu muset o své blízké starat sám, bez sociální služby. Například bych ideálně viděl svého nehoouchiho tatínka v jiné a kvalitnější službě, ale raději mlčím. Službu zkrátka naléhavě potřebuji, vždyť co bych si s tátou doma sám počal?

» Závěr a poslední poznámka

Jako závěr mne napadá, že téma závislosti v sociálních službách by mohlo hrát ústřední roli v samotném poskytování sociálních služeb. Je to téma na zodpovědnou a kontinuální práci a možná předchází všem dalším tématům, která poskytování sociálních služeb doprovázejí. Jak si s tím kdo poradí, to už je na vás, milí poskytovatelé. Jako klíčová slova se zde pak nabízejí: nadměrná péče, ukončování spolupráce, předcházení závislosti, nástroje pro měření závislosti, budování nezávislosti, supervize, rizika obřích poskytovatelů apod.

A ještě poslední poznámka, a to ke klientovi. Myslím, že nemusíme slovo klient krkolomně a za každou cenu nahrazovat (uživatel, osobou apod.), spíš pro nás může být jakýmsi majákem pro to, jak služby poskytovat a jak současný obsah a význam tohoto pojmenování naplňovat vlastně co nejméně. Prostě ten pojem vyprázdnit a zbavit jej původního významu. Třeba etymologové za 200 let budou pojem klient vykládat už zcela jinak, jako rovný, důstojný, nezávislý, svébytný, spokojený apod.

Sebevražedné aktivity u psychických poruch

3. část

V tomto díle našeho seriálu se budeme věnovat jednomu ze závažných motivů sebevražedných aktivit, a to je osamocení. Ukazuje se, že v 21. století je problém osamocení na vzestupu, a to jak u lidí mladých, žijících tzv. single, tedy sami, bez partnera/partnerky, tak u seniorů rovněž žijících bez dalších členů rodiny v domácnosti.



■ **Text: MUDr. Helena Kučerová, HonDG,**
emeritní odborný psychiatr,
Hranice, okr. Přerov

➤ Životní styl

Ve druhé polovině 20. století se životní styl lidí v naší (a nejen naší) společnosti velmi změnil (8) a během posledních 20 let tato změna nabrala přímo závratné tempo. Vlivem značného technického pokroku se dnes žije zcela jinak než např. v období mezi první a druhou světovou válkou. Přitom se ovšem jedná o pouhé tři až čtyři generace lidí, což z biologického hlediska je velmi málo na dostatečnou adaptaci jedinců. Ještě dnes je naživu mnoho lidí narozených ve 20. a 30. letech 20. století, na které je ovšem kladen stejný požadavek přizpůsobit se současnému způsobu života jako na jejich vnoučata a pravnoučata. Obrovský až překotný rozvoj techniky v oblasti komunikace ovlivnil zejména generace mladších lidí, kteří mnohdy dávají přednost používání internetu před osobním setkáváním a dorozumíváním se mluvenou řečí i letitými geneticky podmíněnými nonverbálními prostředky. Tato komplexní změna způsobu života pak vede k tomu, že řada lidí po osobním kontaktu s druhými ani netouží nebo na něj nemá čas buď kvů-

li studijnímu nebo pracovnímu vytížení, nebo kvůli zvýšené potřebě osobního sportovního nebo kulturního vyžití.

Současný způsob života naší společnosti je velmi náročný především pro lidi staršího a starého věku. Mnozí z nich žijí ve svých bytech a domcích sami, protože ovdověli a jejich děti a vnoučata již dávno z původního domova odešly. Tito osamocení důchodci pak často po celý den nemají s kým promluvit, což se negativně projevuje na jejich řečových schopnostech, snižuje se slovní zásoba a mohou se objevit první příznaky lehkého demenčního syndromu Alzheimerova typu. Samota (a to u všech lidí) vede k různým úzkostným a depresivním stavům, které mohou vyústit až v suicidální aktivity.

➤ Osamělost

Monika Gregussová (2) ve svém článku „Hrozí nám epidemie osamělosti?“ píše: „Osamělost ohrožuje zdraví a zkracuje délku života stejně jako kouření nebo obezita. Spojuje se s vyšším rizikem výskytu nemocného srdce, rakoviny, deprese a sebevraždy. V Japonsku tvoří čtvrtinu obyvatelstva lidé ve věku nad 65 let. Počet seniorů, kteří žijí sami, tady za posledních třicet let narostl o 600 procent. Někteří se nechávají odsoudit za drobné krá-

deže – život ve věznici je pro ně přijatelnější než osamělost.“ Poslední věta tohoto citátu je opravdu velmi smutná a je jen důkazem toho, jak těžce zejména starší lidé prožívají samotu. Ve zmíněném vězení, zřejmě mírného režimu, ale také ve vlnitých domovech pro seniory v našich podmínkách lidé alespoň nejsou sami, mají mnoho možností se vzájemně vidat a provozovat různé vzdělávací i zábavné činnosti. To sice nemůže nahradit kontakt s vlastní rodinou, ale v prevenci nejrůznějších psychických potíží to hraje významnou roli.

V nedávné době jsme všichni měli možnost zakusit, co to osamělost je, když jsme pobývali převážně doma v době tzv. nouzového stavu a lockdownu, tedy karantény kvůli pandemii covidu-19. Nutnost výrazně omezit sociální kontakty se dotkla jak mladších ročníků včetně dětí, tak zejména seniorů. Ti leckdy přišli i o to málo sociálních interakcí, co dosud měli, a nebylo divu, že snadněji upadali do úzkostných a depresivních stavů. Mnozí sice udržovali spojení se svými rodinami pomocí telefonu, e-mailů nebo i díky aplikaci Skype, ale tento zprostředkovaný kontakt nemohl nahradit radost z osobního setkání se svými dětmi či vnoučaty, nebo alespoň se sousedy a přáteli.

Belgičtí autoři ve spolupráci s organizací Lékaři bez hranic (3) provedli v létě roku 2020 studii v 983 domovech seniorů v Belgii a zjišťovali, jak na jejich obyvatele působily dopady koronavirové krize. Obyvatelé uváděli, že nejvíce ze všeho jim vadila ztráta svobody a cítili se jako ve válečném stavu. Nejhůře snášeli nutnost zůstat sami ve svém pokoji, jíst o samotě, nemožnost scházet se s dalšími obyvateli a zákaz návštěv rodiny a přátel. Někteří se vyjadřovali v tom smyslu, že ve svém vysokém věku mohou zemřít ze dne na den, a proto svůj poslední čas na světě nechtějí strávit jako ve vězení. Mezi časté stesky patřily ztráta naděje, ztráta zájmu o život, ale nejednou i vztek.

Rozsáhlou on-line studii uveřejnili indiští autoři (2). Na dotaz: „Jak jste prožívali lockdown při covidu-19?“ odpovědělo 1871 lidí různého věku z běžné populace z celé Indie. Nejčastěji lidé udávali celkovou nepohodu neboli poor well-being (71,7 %), dále stres středního stupně (74,1 %), úzkost nebo depresi (40,5 %), samostatnou výraznou úzkost (38,2 %) a samostatnou výraznou depresi (10,5 %).

Doporučení, co v podobných situacích dělat a jak se bránit pocitům osamění, přesahuje rámec tohoto článku, ale v případě zájmu si o tom může čtenář přečíst mimo jiné v kapitole Psychiatrická prevence a léčba v době pandemie v knize Sebevraždy (5). A všeobecné rady, jak stárnout co možná nej příjemněji, obsahuje také kniha Aktivní gerontologie aneb Jak stárnout dobře (6).

» Životní filozofie

Do značné míry záleží na tom, jaký postoj ke krizové situaci člověk zaujme (4). To platí v každém věku, ovšem ve stáří mívá člověk již vytvořenou svou životní filozofii. Je to jako s tou sklenicí zpola naplněnou vodou: někdo ji vidí jako poloplnou, jiný jako poloprázdnou. Jeden je vděčný za tu trochu vody, druhý je rozmrzelý, že je jí málo. Podle mých zkušeností z více než 40leté praxe mohu říci, že lidem, kteří se radují i z toho mála, co ještě mohou dělat a prožívat, se žije lépe. Nemívají deprese, bývají k ostatním lidem vlídnější a také bývají svým okolím lépe přijímáni. V životě je důležité, a to platí i v pokročilém věku, mít cíl. Cílem není „nějak ten život přečkat do smrti“, cílem je stále něco nového tvořit, zdokonalovat sám sebe a pěstovat vztahy

s lidmi, zvířaty i s ostatní přírodou. Jak píše Heinz Peter Röhr (7): „Nikdo nemůže být v tomto životě hotov s prací na své osobnosti. Práce na sobě samém je celoživotní proces.“ Takováto životní filozofie je pak nejlepší prevencí deprese i ve stáří.

» Závěr

Lidé staršího věku mají mnoho životních zkušeností, které mohou předávat mladším. To je nedocenitelný dar, jehož si ovšem mladá generace často neváží, protože si to neuvědomuje. Teprve v pokročilém věku, pokud se ho člověk dožije, se často „tluče do hlavy“, proč nedal na to, co mu říkala maminka nebo dědeček. Mladí chtějí zcela přirozeně jít svojí vlastní cestou a jen někteří z nich si zkušeností svých předků váží, pokud jsou k tomu tradicí a výchovou vedeni. Tato tradiční výchova však v poslední době poněkud zaostává a mladí lidé se více orientují na výhody technických vymožeností, které však skýtají spoustu neviditelných nástrah. Domnívám se, že by velmi prospělo vrátit se trochu do minulosti a projevat seniorům více pozornosti a úcty. Neboť tyto hodnoty žádné mobily a Skype nenahradí.

Literatura:

1. Gregusová M. Hrozí nám epidemie osamělosti? *Socioterapia Psychoterapia* 2019; 7(1): 2–3.
2. Grover S., Sahoo S., Mehra A., et al. Psychological impact of COVID-19 lockdown; An online survey from India. *Indian J Psychiatry* 2020; 62(4): 354–362.
3. Kaelen S., van den Boogaard W., Peleecchia U., et al. How to bring residents' psychological well-being to the heart of the fight against Covid-19 in Belgian nursing homes – a qualitative study. *PLoS One* 2021; 16(3): e249098.
4. Kučerová H. Deprese. In: Macháčová K., Holmerová I. *Aktivní gerontologie aneb Jak stárnout dobře*. Praha: Mladá fronta 2019, s. 125–135.
5. Kučerová H. Psychiatrická prevence a léčba v době pandemie. In: Kučerová H., Haškovcová H. *Sebevraždy*. Praha: Galén 2020, s. 124–138.
6. Macháčová K., Holmerová I. *Aktivní gerontologie aneb Jak stárnout dobře*. Praha: Mladá fronta 2019.
7. Röhr HP. *Závistost*. Praha: Portál 2015.
8. Řičan P. *Cesta životem*. Praha: Portál 2011.

INZERCE

Praktický lékař pro váš domov



VŠEOBECNÝ
LÉKAŘ

Poskytujeme pravidelné návštěvní služby praktického lékaře přímo ve vašem domově.

Pro více informací kontaktujte:
Bc. Michala Šimonová

+420 608 741 200
michala.simonova@vseobecnylekar.cz

Nabízíme:

Registraci klientů do zdravotnického zařízení společnosti VŠEOBECNÝ LÉKAŘ.

Každý pracovní den možnost telefonické konzultace s lékařem.

Řádnou indikaci ošetrovatelské a rehabilitační péče (ORP) v souladu s legislativou.

Odbornou farmakogeriátrickou revizi medikace s cílem optimalizovat počet užívaných léků.

Dostatečné a fundované předepisování inkontinenčních pomůcek dle vašeho výběru.

Zapůjčení materiálu a zdravotnické techniky (EKG, CRP, INR).

WWW.VSEOBEENYLEKAR.CZ

Aktivní stárnutí

– zdravotní stav jako překážka v účasti na volnočasových akcích

Celkem 26,6 % seniorů ve věku 65–84 let se nemůže kvůli zhoršenému zdravotnímu stavu účastnit volnočasových akcí. Polovina z těchto seniorů se v důsledku cítí vyloučeně ze společnosti, chybí jim sociální kontakt a zažívají pocity osamění a smutku.

■ **Text: Mgr. et Mgr. Tereza Čechová,**
výzkumná pracovníce, Oddělení výzkumu
senzitivních témat, INESAN
(Institut evaluací a sociálních analýz)

Podpora zdravého stárnutí je jedním z hlavních strategických cílů WHO (Světové zdravotnické organizace). Aktivní stárnutí má podle WHO (2002) pozitivní vliv na fyzickou, sociální a mentální stránku člověka. Díky aktivnímu stárnutí se prodlužuje doba, kterou prožijeme v (relativním) zdraví, a zvyšuje se kvalita života. Aktivní stárnutí nám umožňuje zachovat si po co nejdéle dobu samostatnosti a nezávislosti. Slovo „aktivní“ neodkazuje pouze na fyzickou aktivitu, ale jedná se o přetrvávající účast na sociálním, ekonomickém, kulturním, spirituálním a občanském životě. Aktivní způsob života však nepomáhá pouze jednotlivému člověku, nýbrž má pozitivní vliv i na společnost jako celek, kdy přispívá k proměně v „dlouhověkovou společnost“ (Sak, Kolesárová, 2012).

Zdravý životní styl seniorů byl předmětem kvantitativního výzkumu realizovaného za účelem zpracování podkladů Návrhu systémového opatření v oblasti zdravého stárnutí v rámci projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň, podpořeného MPSV ČR. Do výzkumu, který proběhl v roce 2020, se zapojilo 2018 respondentů ve věku 65–84 let ze všech krajů České republiky.

➤ Zdravotní stav

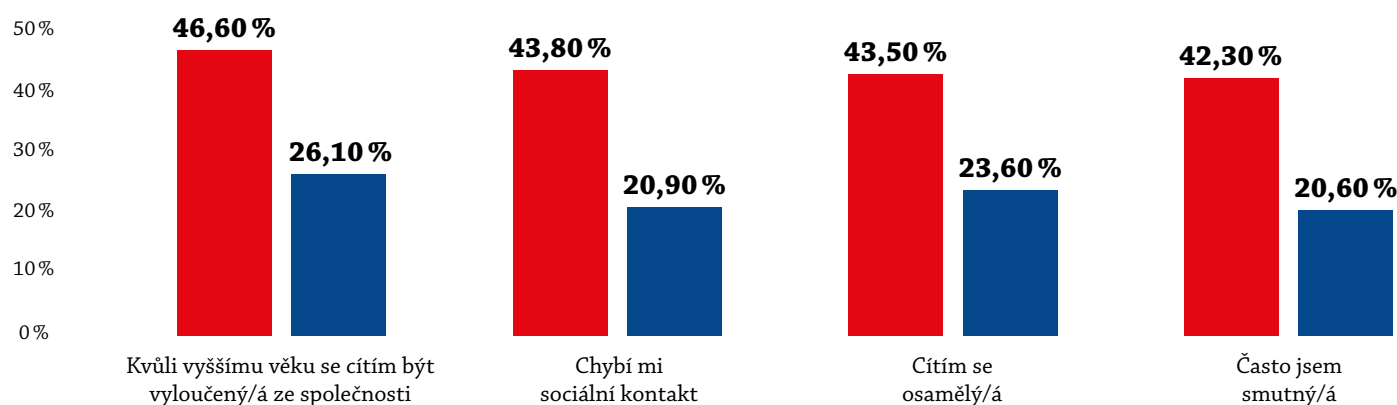
Z výsledků výzkumu vyplynulo, že 26,6 % seniorů brání zdravotní stav v účasti na volnočasových akcích. Jedná se především o starší seniory ve věku 75–84 let, kteří pobírají příspěvek na péči v jakémkoli stupni. Celkem 43,6 % seniorů, pro něž je zdravotní stav překážkou v účasti na aktivitách, uvedlo, že v posledních třech letech upadlo. Ukázalo se, že ti, kteří mají zdravotní problémy, mají větší zájem (86,8 %) o volnočasové akce než ti, jimž zdravotní stav nijak nebrání (67,2 %).

Seniory, kteří považují zdravotní stav za překážku v účasti na volnočasových

akcích, mají nejčastěji následující diagnózy: zvýšený krevní tlak (59,4 %), postižení kloubů nebo kostí, revma (48,6 %), onemocnění srdce a cév (39,5 %), artrózu (33 %), cukrovku (30,5 %), zrakové postižení (27,7 %) a sluchové postižení (19,2 %). Více než polovina seniorů (62,7 %) pak uvedla, že se cítí fyzicky špatně, což uvedla pouze sedmína (14,2 %) těch, kterým zdravotní stav nebrání v účasti na volnočasových akcích. Výzkum se zabýval i vnímáním psychického zdraví, kde se opět objevily rozdíly mezi seniory. Celkem 32,8 % těch, kteří považují svůj zdravotní stav za bariéru v přístupu k volnočasovým akcím, se cítí psychicky špatně. Pokud to porovnáme se seniory, kterým zdravotní stav subjektivně nebrání, zjistíme, že psychicky špatně se cítí pouze desetina z nich (9,8 %).

Ukázalo se, že zdravotní stav představuje překážku v účasti na volnočasových akcích především z následujících důvodů (seřazeno podle vlivu od největšího po nejmenší): seniory nemohou ze zdravotních důvodů chodit ven tak často, jak by chtěli, špatně se jim chodí a chůze venku je pro ně problematická i proto, že v okolí bydliště jsou překážky, které špatně překonávají (např. obrubníky, zábradlí, přechody přes silnici). Dále se seniory cítí unavení, mají problémy s udržením rovnováhy, špatně se jim hýbe

Sociální izolace seniorů v souvislosti se zdravotním stavem



■ Seniory, kterým zdravotní stav brání v účasti na volnočasových akcích

■ Seniory, kterým zdravotní stav nebrání v účasti na volnočasových akcích

Zdroj: Kvantitativní šetření realizované pro potřeby projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0006207) financovaného Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. INESAN, 2020

rukama a špatně se jim dýchá. Negativní vliv na účast na akcích má i to, že kvůli zapomínání nezvládají běžné denní úkony, špatná paměť a zhoršený sluch jim ztěžují komunikaci s ostatními a mají potíže se soustředěním a se čtením.

Pětina seniorů (19,6%) uvedla, že kromě zhoršeného zdravotního stavu jim v přístupu na volnočasové akce brání i dopravní dostupnost/obslužnost, 16,6% brání jejich strach a obavy a pro 8,4% seniorů je problematická absence bezbariérových vstupů. Dalších 19,4% respondentů vnímá za překážku svou finanční situaci, ovšem tamá má v porovnání s předchozími bariérami nejmenší vliv na účast na volnočasových akcích.

» Sociální izolace jako důsledek

Z výzkumu vyplývá, že seniori jsou v důsledku zhoršeného zdravotního stavu sociálně izolováni. Téměř polovina seniorů, pro které je zdravotní stav překážkou v účasti na volnočasových akcích, uvedla, že si připadá být vyloučena ze společnosti (46,6%). Celkem 43,8% chybí sociální kontakt, 43,5% je často osamělých a 42,3% smutných. Pokud to porovnáme se seniori,

ry, které zdravotní stav neomezuje v účasti na akcích, odhalíme významné rozdíly. Čtvrtina těchto seniorů (26,1%) se cítí být vyloučena ze společnosti, pětina chybí sociální kontakt (20,9%), 23,6% uvedlo, že se cítí osamělí a pětina seniorů je smutná (20,6%).

» Návrhy možných řešení

Je zřejmé, že zdravý životní styl je v seniorském věku velmi důležitý. Je proto nutné nabídnout seniorům pomoc, aby se mohli navzdory zhoršenému zdravotnímu stavu volnočasových akcí účastnit. První možností je využití sociálních služeb, které svými činnostmi pomáhají seniorům k sociálnímu začleňování. Ukázalo se, že 21,8% seniorů, kteří považují zdravotní stav za překážku, by mělo zájem o využití tísňové péče, 17,5% by uvítalo služby osobního asistenta a 17,3% by rádo využilo pečovatelskou službu. Tísňová péče poskytuje seniorům nepřetržitou distanční hlasovou komunikaci, díky čemuž se zvyšuje pocit jistoty a redukuje ohrožení zdraví. Seniori by se tak venku mohli cítit bezpečněji, protože vědí, že mají pomoc stále na blízku. Pokud se seniori bojí jít na aktivitu sami,

mohou požádat pracovníky osobní asistence nebo pečovatelské služby o doprovod. Další možností, jak usnadnit seniorům přístup k volnočasovým akcím, je doprovod seniora někým z rodiny, přátel anebo je možné se obrátit na místní dobrovolníky. V neposlední řadě mohou seniori využívat senior taxi, které slouží k přepravě seniorů za sníženou cenu, aby služba byla finančně dostupná co nejvíce lidem. ■

Zdroje:

- *Kvantitativní šetření realizované pro potřeby projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0006207) financovaného Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. INESAN, 2020.*
- *Sak, Petr a Karolína Kolesárová. Sociologie stáří a seniorů. Praha: Grada, 2012. Sociologie (Grada). ISBN 978-802-4738-505.*
- *WHO. Active Ageing: a policy framework [online]. Madrid, Španělsko, 2002. Dostupné z: <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/wp-content/uploads/2014/06/WHO-Active-Ageing-Framework.pdf>.*

INZERCE

NUTRICIA
Nutridrink®
Compact Protein

SPECIÁLNÍ PŘÍCHUTĚ VYBRANÉ PACIENTY¹

Široká nabídka příchutí pomáhá pacientovi v užívání enterální výživy, v dosahování nutričního příjmu a podporuje zlepšení klinických výsledků.^{2,3}

HŘEJIVÝ ZÁZVOR
Jediný přípravek na trhu s hřejivým efektem.⁴



NEUTRÁLNÍ PŘÍCHUŤ
Univerzální příchutě při precitlivlosti na chutě a pachy, vhodná pro přípravu jídel.

CHLADIVÉ ČERVENÉ OVOCE
Jediný přípravek na trhu s chladivým efektem.⁴



Reference: 1. De Haan JJ, Moshage Y, Kluijfhoff D, et al. Impact of taste alterations during systemic anti-tumour therapy on the liking of oral nutritional supplements with adapted flavours. *Ann Oncol.* 2018 Oct; 29(8):viii603-viii640. 2. Stratton RJ, Elia M. Encouraging appropriate, evidence-based use of oral nutritional supplements. *Proc Nutr Soc.* 2010; 69(4):477-487. 3. Ravasco P, Monteiro-Grillo I, Vidal PM, et al. Dietary counseling improves patient outcomes: a prospective, randomized, controlled trial in colorectal cancer patients undergoing radiotherapy. *J Clin Oncol.* 2005; 23(7):1431-1438. 4. <http://www.sukl.cz/sukl/seznam-cen-a-uhrad-lp-pzlu-k-1-8-2020>. Accessed August 8, 2020.

ONS21HOSSPE13CZ | Nutridrink Compact Protein je potravina pro zvláštní výživu – potravina pro zvláštní lékařské účely pro řízenou dietní výživu při podvýživě související s nemocí. Určeno k užívání pod dohledem lékaře. Materiál je určen pouze pro odbornou veřejnost – není určen pro pacienty ani širokou veřejnost.

Infolinka: 800 110 001 (Po-Pá 8:30-16:00) www.e.nutricia.cz

NUTRICIA
LIFE-TRANSFORMING NUTRITION

Smyslová aktivizace společně, pro děti a seniory

Ze setkávání dětí a seniorů mohou těžit všichni. Seniori mohou mladé generaci předat své zkušenosti, um a také něco ze své moudrosti. Děti přináší radost a bezstarostnost.

■ **Text: Ing. Mgr. Hana Vojtová,**
zakladatelka Institutu Smyslové
aktivizace, ředitelka Domova seniorů
Mistra Křišťana Prachatice

Paní Nová prožila hezké léto a v dopise pro Stázku nezapomněla zmínit svou rodinu, svá vnoučata. Stále si připomínáme, že rodina je důležitou součástí péče. My pečující si musíme uvědomit, že bez podpory rodiny by naší péči vždy něco chybělo. Stejně tak si rodina musí uvědomit, že se své zodpovědnosti za péči o svého blízkého jeho odchodem do domova nezřekla. Rodina spolu s námi pečuje dál a je na blízku. Díky vzájemnému propojení má péče a podpora o stárnoucího člověka smysl.

Už v předchozích dílech jste se naučili, že pokud znáte člověka, o kterého se staráte, připravíte mu takovou Smyslovou aktivizaci, která ho bude bavit. Paní Nová má ráda děti. Sama vzpomíná, jak svým vnoučatům pekla a vařila, když u ní byla na prázdninách. Takové informace můžeme využít při dalších aktivizacích. V aktivizacích, ve kterých smysluplně propojíme děti a seniory.

Každé takové setkání musíme naplnit hrou, radostí, nadšením a úsměvem. Mezigenerační setkávání můžeme připravit nejen ve spolupráci s mateřskou školou, ale také třeba se žáky základní školy.

Na začátku každé takové spolupráce se zamyslete nad tím, jakým způsobem mohou seniori předávat dětem zkušenosti, tradice, nadhled, porozumění, vyrovnanost. Děti do setkávání přinášejí radost, zaujetí pro hru, otevřenost, zvědavost. Naším úkolem je přirozeně a s citem je propojit.

Setkání mohou být připravena tak, že jedno z nich připraví seniori dětem a druhé děti seniorům. Na setkáních, která připravují seniori dětem, se snažíme, aby děti přirozenou formou přijímaly zkušenosti od starší generace. Půjde o komunikaci, například ve vnímání tradic, nebo o běžné činnosti, díky kterým si děti osvojují praktické dovednosti.

Setkávání, která jsou v režii dětí, mohou být připravena tak, aby seniori vnímali

Milá Stázko,

To bylo hezké léto! Byla u mě vnoučata. Hodně vyrostla. To víš, není to jako dřív. To když přijela, tak sem jim uvařila a napekla. Teď to nejde. Všechno to tak uteklo.

Dneska tady byly děti ze školky. Přinesly jablka ze zahrady. Pak sme pekli štrúdl z listovýho těsta. Měly zástěry jako my. Jedna holčička mi pomáhala. Říkala mi, že maminka doma nepeče. Tak jí prý poví, aby to taky zkusily, že to teď už umí. Tak uvidím, příště se jí zeptám. Budou teď k nám chodit. Někdo to s dětma neumí, ale já jo. Pozdraví a podají ruku, sou vychovaní.

Měj se dobře a příjeď se ukázat.
Tonka

hravost a bezprostřednost dětské blízkosti. Společně mohou tvořit, kreslit a ocenit dětskou dovednost.

Setkání mají být vždy smysluplná. Nejde o bezcílné schůzky nebo povídání. V některých zařízeních je ještě dnes běžnou praxí, že seniori vybarvují omalovánky určené dětem nebo dělají zvířátka z kaštanů. Do smysluplné činnosti seniorů však tyto dětské činnosti nepatří. Seniorka ve věku devadesáti let není dítě, taková žena možná vedla obchod a vychovala několik dětí. Ne-

snížete důstojnost takové ženy před jejími dětmi a společností.

Jiná situace však nastane ve chvíli, když bude seniorka zvířátka z kaštanů dělat se svými vnoučaty nebo dětmi na setkání. Pomůže jim svou šikovností. Navíc děti budou s nadšením naslouchat vyprávění o zvířátkách nebo nějaké pohádce spojené s kaštanem. Sama se pak bude radovat ze zářivých očí dětí, které si budou se společně vytvořeným dílem hrát.





Vnímejte tedy rozdíl v dětské činnosti, kterou bezcílne dáváte seniorům, v porovnání se smysluplnou účastí seniorů na společném tvoření s dětmi a pro děti.

Snažme se propojit generace tak, aby se z toho radovali jak senioři, tak děti. Aby se děti přirozeně učily, jak být seniorům na blízku. Aby senioři díky dětem vnímali nejen radost ze života, ale našli i smysl v tom, že mohou dětem i ve stáří něco předat.

Inspirovat se můžete sestavenými aktivizačními plány v nové knize *Jak si hraje Smyslovka*. Cílem knihy je ukázat možnosti propojení mezi seniory a dětmi.

Témata pro setkávání v domově seniorů jsem připravila na období školního roku. Přemýšlela jsem, jak využít dobu prázdnin. Oslovila jsem Hanku Rabenhauptovou,



o které vím, že se svým vnoučkem podniká mnoho zajímavých výprav a má neskutečné množství nápadů na hry. Za krátký čas jsem se radovala z jejich prázdninových příběhů a nápadů z knihy *Prázdniny u babičky*. Prarodiče nebo rodiče se mohou inspirovat možnostmi na trávení společného času a jednoduše je zrealizovat.

Knihu ilustrovala Jitka Sedlecká, dřívě paní učitelka v mateřské škole. Její citlivé kresby vás přenesou do příběhů a témat, kterými vás chceme inspirovat. Při volných chvílích se můžete k příběhům vrátit ještě prostřednictvím omalovánek. Třeba po každém výletu nebo společné hře vymalovat jeden obrázek. A na začátku školního roku mohou děti přinést omalovánky do školky nebo do domova seniorů a vyprávět, jaké byly prázdniny u babičky. ■



Knihu
Jak si hraje Smyslovka
zakoupíte na e-shopu
www.obchodapssc.cz.

Jak si hraje Smyslovka aneb Babi, dědo, pojd'te si s námi hrát

■ **Text: Mgr. Ivana Vlnová,**
zástupkyně šéfredaktorky
Foto: Lukáš Vojta

V okouzlivém prostředí zahrady zámku Kratochvíle se v pondělí 12. září konala konference ke Konceptu Smyslové aktivizace s názvem *Jak si hraje Smyslovka*. Účastníci se seznámili s novinkami v péči a aktivizaci. Poté následoval křest knihy *Jak si hraje Smyslovka aneb Babi, dědo, pojd'te si s námi hrát* od autorek Hany Vojtové a Hany Rabenhauptové. Hana Vojtová návštěvníky seznámila s tím, jak vznikl nápad napsat knihu, která se zaměřuje na spolupráci seniorů s dětmi: „*Když do domova seniorů začaly děti z mateřské školy před lety docházet na setkání, tak přes všechnu tu radost, kterou děti přinášají, když zpívají, tančí nebo recitují básničky, mi přišlo, že nevyužíváme všechny zdroje, které máme k dispozici. Zdroje dětí a seniorů. A v hlavě se mi začala rodit myšlenka, jak smysluplně a hravě propojit děti a seniory. Vždyť staří mohou předávat moudrost a díky dětem zažívat radost a hravost. A tak mě napadlo, aby jedno setkání připravily učitelky ze školky pro seniory a druhé*



setkání naše aktivizační trenérky se seniory pro děti. Zatímco v první části knihy jsou aktivizační plány pro setkávání dětí v domovech pro seniory ve školním roce, v té druhé části jsou náměty na prázdninový čas dětí se svými prarodiči.“

Hana Vojtová je zároveň autorkou další publikace, která byla na akci pokřtěna. Jedná se o *Smyslovník 2023 aneb Smyslovka na každý den*. Tato publikace je unikátní pomůckou pro všechny, kteří hledají inspiraci, jak provádět Smyslovou aktivizaci s klienty s ohledem na konkrétní období v roce. Pokřtění knihy *Omalovánky pro děti, Jak si hraje Smyslovka* s ilustracemi Jany Sedlecké

a publikace *Příběhy o statečných koních pro statečné děti*, pohádková hipoterapie z pera Terezy a Vandy Bělinových zakončilo sérii křestů. Navíc měli návštěvníci jedinečnou možnost prohlédnout si výstavu ilustrací Jany Sedlecké a fotografií Karla Rabenhaupty z knihy *Jak si hraje Smyslovka aneb Babi, dědo, pojd'te si s námi hrát* a prohlédnout si interiéry zámku Kratochvíle.

„*Konference byla o setkání přátel Smyslovky, o sdílení i kratochvílení, a tak nechybělo ani kejklířské představení. Těším se na vás všechny zase příští rok 11. září na Kratochvíli,*“ zakončila pozváním autorka Konceptu Smyslové aktivizace Hana Vojtová. ■

PRÁCE SE STABILIZOVANÝM MECHEM

KURZ PRO AKTIVIZAČNÍ PRACOVNÍKY V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH



**Jste kreativní a rádi byste sebe a své klienty naučili něco nového?
Pak neváhejte a připojte se k nám...**

Nabízíme vám možnost nahlédnout pod pokličku výroby obrazů a dekorací ze stabilizovaného mechu. Jedná se o unikátní interiérovou dekoraci, která kombinuje přírodu a design. Provedeme vás světem mechu od A až do Z.

• **VYSVĚTLÍME**

• **UKÁŽEME**

• **NAUČÍME**

Časová náročnost kurzu: 8 hodin.

Místo konání kurzu: u nás na firmě v Jeseníku, Praha, Brno, Tábor, nebo po domluvě ve vaší organizaci.

Počet účastníků kurzu: 2 - 6 osob z organizace.

S čím budeme pracovat: stabilizovaný mech, dřevěný rám, lepicí pistol, lepidlo.

Obsah kurzu

- Přednáška o stabilizovaném mechu.
- Základní techniky práce s mechem.
- Výroba mechového obrazu (30x30 cm).
- Hotový obraz si s sebou odnesete domů.
- Obdržíte certifikát o absolvování kurzu.
- Dostanete od nás dárek:
základní sadu pro práci s mechem.



Přihlášení

Přihlásit na kurz se můžete u svého obchodního zástupce nebo na našem webu cleanlife.cz/kurzy.



Víceměřické dny

aneb Česko-slovenská spolupráce na poli sociálních služeb

První zářijový týden patřil akci, která napsala svoji první kapitolu. Česko-slovenská konference pro poskytovatele sociálních služeb byla ojedinělou akcí svého druhu, jejíž záštitu si pod svá křídla vzal Domov u rybníka Víceměřice.

■ **Text: PhDr. Felipe Sánchez López, MBA, MPH,**
ředitel, Domov u rybníka Víceměřice

Organizace je poskytovatelem čtyř sociálních služeb v pobytové formě (DOZP, DZR, DS, CHB) v jižní části Olomouckého kraje. Prvotní myšlenka vzešla ze vzájemné spolupráce českých a slovenských poskytovatelů. Když už spolupráce funguje v různých formách, proč nepřipravit konferenci, kde by vzájemná kooperace a výměna informací byla ještě intenzivnější. Vzhledem ke geografické poloze Víceměřic je lokalita dostupná pro poskytovatele i ze Slovenska a nebylo více třeba k tomu, aby příprava této konference dostala zelenou.

Dějištěm I. ročníku Víceměřických dnů byl ve dnech 7.–8. září kongres hotel Allvet nedaleko Vyškova, který svým prostředím vyniká v širokém okolí. Program byl rozdělen na workshop a plénum, kde probíhala hlavní část kongresu. Součástí odborného programu byly dvě panelové diskuze za aktivní účasti českých a slovenských poskytovatelů. Diskuze byly zaměřeny na pobytové i terénní služby a vzájemné porovnání sociálního zabezpečení obou zemí. Financování, personální normativy, vysoké ceny energií nebo ochrana zdraví při práci byly jedny ze společných témat diskutujících. Zajímavostí bylo řešení BOZP v terénních službách během pandemie, používání ochranných pomůcek nebo metodiky, jakými se jednotliví poskytovatelé řídili.

„Bylo zajímavé sledovat, s jakými problémy se musí poskytovatelé vypořádat a jaké možnosti mají k dispozici na jedné či druhé straně.“

Současně byl program doplněn o zajímavé odborné přednášky, některé z nich měly svoji premiéru a poprvé byly prezentovány právě zde jako příklady dobré praxe. Všechny potěšila účast kolegů ze Slovenska, kteří byli přínosem v odborném programu



a pomohli nám nahlédnout na fungování sociálních služeb našich jihovýchodních sousedů. Oba systémy vycházejí ze stejného základu, ale jsou zde odlišnosti, ať už ve financování, personálním obsazení, nebo poskytování péče. Tyto dva dny nám ukázaly, že vzájemná spolupráce je inspirativní a poučná pro obě strany. Vidíme zde velkou příležitost navázat partnerství nejen v rámci výměny informací, ale také stáží pro zaměstnance, či dokonce navázaní kontaktů mezi klienty.

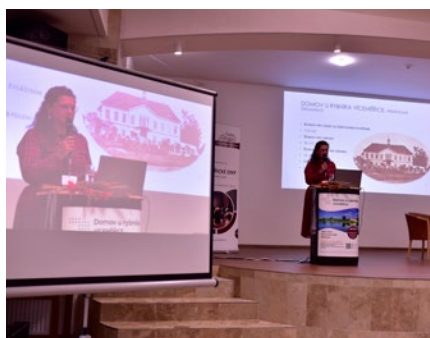
První den konference byl ukončen společenským večerem, během kterého vystoupil „Hánácké sóbor Hruška“ a atmosféru zpříjemnil DJ, který hrál až do ranních hodin. Druhý den pokračoval odborným programem v dopoledních hodinách. Samozřejmě byli i obchodní partneři, bez jejichž pomoci by nebylo možné takovou akci zorganizovat.

► Kolegové jsou super parta

Velké poděkování patří zaměstnancům Domova u rybníka, protože dokázali při-

pravit takovou akci, která se zapíše mezi ty největší, kterou organizace uspořádala. Pro některé zaměstnance byla účast v odborném programu vrcholem, kterého se bravurně zhostili, jejich příspěvky byly prospěšné pro každého posluchače. Pozitivní zpětná vazba je hnacím motorem uspořádat i druhý ročník, protože už první den nám ukázal, že to bude povedená akce. Je potěšením připravit konferenci, která splní přísná kritéria po obsahové stránce a kde se zároveň lidé cítí příjemně.

Víceměřické dny poskytovatelů sociálních služeb napsaly svou první kapitolu a už dnes je jasné, že ne poslední. První ročník navštívilo téměř 100 účastníků a je našim veřejným závazkem nezklamat je a zorganizovat druhé pokračování. Již dnes můžeme říct, že se bude na co těšit i v dalším ročníku a věříme, že počet zájemců bude narůstat. Panelové diskuze, home care nebo kazuistiky každodenní praxe, i to budou témata druhého ročníku česko-slovenské konference.



Jak covid-19 ovlivnil úmrtnostní tabulky

Před několika týdny byly zveřejněny údaje o vývoji jednotlivých parametrů charakterizujících vývoj délky života obyvatelstva v loňském roce, v roce, který byl výrazně ovlivněn dopady nepříznivé epidemiologické situace. Stručný pohled na tyto údaje umožňuje charakterizovat výrazné změny trendů, které byly zaznamenávány v uplynulých letech.

■ **Text: doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.**,
proděkan pro vědu a tvůrčí činnost,
Fakulta veřejných politik
Slezské univerzity v Opavě;
Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA,
prezident APSS ČR

Střední délka života při narození v r. 2021 klesla u mužů na 74,09 let (v r. 2019 činila 76,33 let) a u žen na 80,51 let (v r. 2019 činila 82,10 let).

Z uvedeného grafu je zřejmé, že v důsledku pandemie covidu-19 klesla střední délka života při narození v posledních dvou letech velmi rychle a dostala se zpět přibližně

na úroveň r. 2009 u mužů, resp. na úroveň r. 2010 u žen.

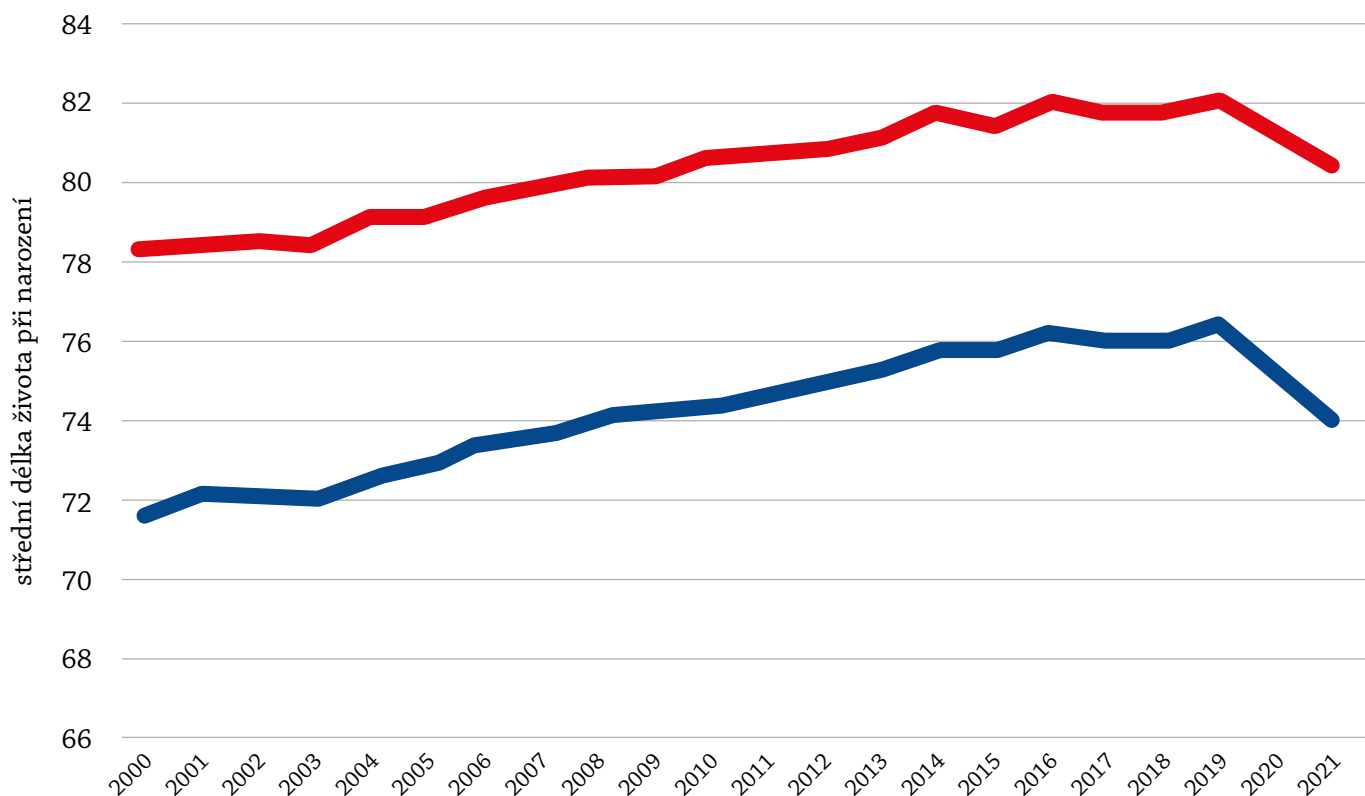
Z hlediska sociálního systému – tedy především důchodového systému a poskytování sociálních služeb, je potřebné vyhodnotit změny v úmrtnostních poměrech u osob starších 60 let. Pokud se podíváme na tyto změny z pohledu důchodového systému, vidíme, že zvyšování věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod v uplynulých letech výrazně neovlivnilo dobu pobírání starobního důchodu.

U mužů se prakticky po celé období střední délka života při dosažení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod zvyšovala, přestože tato věková hranice se každoročně zvyšovala o dva měsíce.

Rok	Věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod	Střední délka života při dosažení tohoto věku
1995	60	15,89
2001	61	16,62
2007	62	16,98
2013	63	17,04
2019	64	16,99

Tabulka č. 1: Vývoj střední délky života při dosažení důchodového věku u mužů, pramen: data ČSÚ

Pokud by se tato věková hranice v letech 2020 a 2021 hypoteticky nezvyšovala, střední délka života při dosažení tohoto hypotetického důchodového věku by v r. 2021 klesla na 15,18 let, byla by tedy na úrovni let 1991–1992, kdy věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod byla u mužů na úrovni 60 let.



Graf č. 1: Vývoj střední délky života při narození mužů a žen v letech 2000–2021, pramen: vlastní zpracování

U žen se střední délka života při dosažení důchodového věku od r. 1998 v zásadě soustavně mírně snižovala, což je především důsledkem rychlejšího zvyšování věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod (od r. 1996 se tato věková hranice každoročně zvyšuje o čtyři měsíce).

Rok	Věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod	Střední délka života při dosažení tohoto věku
1995	55	24,27
1998	56	24,41
2001	57	23,78
2004	58	23,35
2007	59	23,16
2010	60	22,91
2013	61	22,42
2016	62	22,48
2019	63	21,62

Tabulka č. 2: Vývoj střední délky života při dosažení důchodového věku u žen (dvě vychované děti), pramen: data ČSÚ

Z pohledu systému poskytování sociálních služeb je potřebné si uvědomit, že kapacity zejména pobytových sociálních služeb jsou dlouhodobě nedostatečné, terénní sociální služby se nerozvíjejí, podpora pečujících osob a jejich hmotné zabezpečení jsou nedostatečné.

Pokud by se tato věková hranice v letech 2020 a 2021 hypoteticky nezvyšovala, střední délka života při dosažení tohoto hypotetického důchodového věku by v r. 2021 klesla na 20,28 let.

Je tedy zřejmé, že **nepříznivá epidemiologická situace výrazně ovlivnila úmrtnostní poměry v naší zemi**. Z pohledu důchodového systému se v současné době jeví, že po r. 2037 nebude pravděpodobně nutné uvažovat o dalším zvyšování věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod.

Z pohledu systému poskytování sociálních služeb je potřebné si uvědomit, že kapacity zejména pobytových sociálních služeb jsou dlouhodobě nedostatečné (v r. 2021 bylo podle Statistické ročenky MPSV evidováno cca 65 tis. neuspoko-

jených žádostí o umístění v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem), terénní sociální služby se nerozvíjejí, podpora pečujících osob a jejich hmotné zabezpečení jsou nedostatečné. Zvýšený počet zemřelých v letech 2020 a zejména 2021 tak výrazně neovlivnil čekací lhůty na umístění do pobytových zařízení sociálních služeb, počet příjemců příspěvku na péči byl v r. 2021 jen mírně nižší, než se předpokládalo podle tzv. dynamické varianty projekce. Je tedy zřejmé, že **všechny dříve publikované analýzy týkající se očekávané potřeby sociálních služeb v následujících letech jsou stále reálné**, a je proto potřeba je zpracovat do střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb v jednotlivých krajích a městech. ■

INZERCE

 **interpharmac**
člen holdingu 

LÉKÁRNY ipc

KOMPLEXNÍ SLUŽBY PRO VAŠE SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNICKÉ ZAŘÍZENÍ



ZÁSOBOVÁNÍ LÉKY A ZDRAVOTNICKÝM MATERIÁLEM



TERAPIE VLHKÉHO HOJENÍ RAN



NUTRIČNÍ VÝŽIVA A PORADENSTVÍ



DEZINFEKCE A EPIDEMIOLOGIE

KONTAKT: Břetislav Hromek, 602 244 611, bretislav.hromek@ipcnet.cz

Skončení pracovního poměru problematického zaměstnance

Předmětem tohoto článku je analýza nejčastějších typů výpovědi, které jsou však v praxi právně nejožehavějšími, tedy pro neuspokojivé pracovní výsledky (§ 52 písm. f) zákoníku práce) a pro závažné nebo zvláště hrubé porušení povinností a pro soustavné méně závažné porušení povinností plynoucích z právních předpisů, které se vztahují k zaměstnancem vykonávané práci (§ 52 písm. g) zákoníku práce). Podíváme se na rozdíl mezi závažným a soustavně méně závažným porušením předpisů a shrneme vám základní podmínky a formální nároky, které musí taková výpověď splňovat, aby byla platná.

**Text: JUDr. Libor Vašíček,
JUDr. Mgr. Šárka Vašíčková,
Mgr. Matuš Baliak,
Legal Partners, advokátní kancelář**

➤ 1. Neuspokojivé pracovní výsledky

Výpovědní důvod podle § 52 písm. f) zákoníku práce je nástrojem zaměstnavatele, který má zajistit, že nemusí zaměstnávat zaměstnance, jenž není způsobilý konat sjednaný druh práce předepsaným způsobem a který není schopen bez zavinění zaměstnavatele vyhovět při výkonu práce oprávněným požadavkům zaměstnavatele.

Požadavky pro řádný výkon práce stanovuje zaměstnavatel. Tyto se zpravidla vztahují přímo na konkrétního zaměstnance a jsou vyvolány specifiky jím vykonávané práce. Zákoník práce nicméně neříká, jak mají být tyto požadavky stanoveny. Judikaturou je dovozováno, že musí jít o prokazatelně oprávněné požadavky, jejichž nedodržením by nebyly úkoly zaměstnance splněny tak, jak to vyžadují potřeby zaměstnavatele. Za neoprávněné mohou být považovány typicky požadavky, které nemají nic společného s náplní práce zaměstnance nebo jsou bezdůvodně stanoveny rozdílně pro totožné pracovní pozice. Požadavky pro řádný výkon práce vyplývají zpravidla z pracovní smlouvy, vnitřních předpisů a pokynů vedoucího zaměstnance, může jít i o požadavky, které jsou pro výkon určité práce všeobecně známé. Jedním z těchto požadavků bezpochyby jsou

uspokojivé pracovní výsledky zaměstnance. Dále může jít např. o požadavky týkající se specifických odborných znalostí, povinné rekvalifikace, organizačních schopností i morálních kvalit, způsobu chování a jednání se zákazníky, ale i oblékání a celkové úpravy zevnějšku, pokud se takovou úpravou zaměstnavatel nedostane již na území zakázané diskriminace.

Nesplňování požadavků pro řádný výkon práce je důvodem k výpovědi pouze tehdy, pokud k němu došlo bez zavinění zaměstnavatele.

Neuspokojivé pracovní výsledky jsou pak důvodem k výpovědi zpravidla tehdy, nemá-li zaměstnanec pro řádný výkon přidělované práce dostatek potřebných schopností. Jinými slovy, důvodem neuspokojivých pracovních výsledků může být skutečnost, že zaměstnanec svými schopnostmi, ať již fyzickými (např. manuální zručností), nebo duševními, na práci nestačí nebo nemá příslušné odborné znalosti, řídicí či organizační schopnosti apod.

Další podmínkou pro platné vypovězení pracovního vztahu z důvodu neuspokojivých pracovních výsledků je, že zaměstnanci musí být dána možnost „napravit se“. To znamená, že v posledních 12 měsících musí být písemně vyzván k odstranění nedostatků, které v přiměřené době neodstraní. Podle soudní praxe je hlavní náležitostí této výzvy konkrétní vymezení vytýkaných nedostatků. Zaměstnavatel musí v písemné výzvě dále stanovit přesnou lhůtu, do jejíhož uplynutí má zaměstnanec

odstranit neuspokojivé pracovní výsledky. Délka lhůty musí být přiměřená vytýkaným nedostatkům v práci zaměstnance, jinak je výpověď z pracovního poměru neplatná. Jinými slovy, pokud je zaměstnanci vytýkán nedostatek v odbornosti, musí mu být dána lhůta pro doplnění kvalifikace. Trpělivost zaměstnavatele však nemusí být bezedná, nikdo po něm samozřejmě nemůže chtít, aby dal zaměstnanci čas na několikaletou rekvalifikaci formou vysokoškolského studia. Písemná výzva musí být doručena do vlastních rukou zaměstnance, ideálně na pracovišti za přítomnosti svědka, který může případně potvrdit, že zaměstnanec odmítl výzvu převzít. Ve výpovědi je pak nutné na výzvu navázat, a to uvedením neodstraněných vytýkaných nedostatků. Pouhá citace slov zákona v tomto případě nestačí a byla již několikrát ohniskem soudních sporů.

Jestliže zaměstnanec na výzvu zaměstnavatele sice dočasně odstraní neuspokojivé pracovní výsledky, ale v následujících 12 měsících od jejího doručení se stejné neuspokojivé pracovní výsledky projeví opětovně (zaměstnanec nezajistí udržení žádoucího stavu), pak z hlediska splnění předpokladů platné výpovědi podle § 52 písm. f) zákoníku práce není třeba nové výzvy k odstranění těchto opakujících se nedostatků (k tomuto ustálená soudní praxe – např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. 21 Cdo 4066/2008).

➤ 2. Porušování povinností vyplývajících z právních předpisů

Kvantifikace míry porušení právních předpisů je denním chlebem právníka. Zvláště hrubé, závažné nebo alespoň soustavně méně závažné. To jsou zákonem nedefinované pojmy, které značí hranici prohrěšků, míru porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci, a umožňují zaměstnavateli aplikovat výpovědní důvod podle § 52 písm. g) zákoníku práce.

Posouzení intenzity porušení povinností závisí na okolnostech konkrétního případu. Typickými příklady „závažných“ porušení povinností zaměstnance jsou však podle ustálené soudní judikatury např. neomluvená absence, výkon práce pro sebe a pro jiné v pracovní době, nepovolené používání svěřeného majetku zaměstnavatele k soukromým účelům apod. „Méně závažným“ porušením pracovní povinnosti se

Nesplňování požadavků pro řádný výkon práce je důvodem k výpovědi pouze tehdy, pokud k němu došlo bez zavinění zaměstnavatele. Neuspokojivé pracovní výsledky jsou pak důvodem k výpovědi zpravidla tehdy, nemá-li zaměstnanec pro řádný výkon přidělované práce dostatek potřebných schopností.

Písemné upozornění zaměstnance na možnost výpovědi pro soustavné méně závažné porušování povinností vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci musí být zaměstnanci doručeno do vlastních rukou.

pak podle judikatury rozumí minimální, drobné nebo málo závažné porušení povinností, tedy v zásadě výše uvedené provinění v zanedbatelné míře. O „soustavné méně závažné“ porušení povinností se pak jedná tehdy, dopustil-li se zaměstnanec nejméně tři porušení pracovní kázně nedosahujících vyšší intenzity, mezi nimiž je přiměřená časová souvislost (v zásadě lze hovořit o sledu jednotlivých na sebe navazujících porušení pracovních povinností).

Kromě soustavnosti se při méně závažném porušení povinností dále vyžaduje, aby byl zaměstnanec v době posledních šesti měsíců písemně upozorněn v souvislosti s porušením povinností na možnost výpovědi z tohoto důvodu. Povinnost písemně upozornit zaměstnance na možnost výpovědi z pracovního poměru zákoník práce ukládá zaměstnavateli, aniž by výslovně stanovil, při kterém méně závažném porušení pracovní povinnosti má být provedeno. Protože tzv. upozorňovací povinnost zaměstnavatele je dána v souvislosti s porušením pracovní povinnosti a protože účelem (smyslem) této povinnosti je, aby zaměstnanec věděl o následcích, jaké bude (budou) či může (mohou) mít jeho případné další méně závažné porušení pracovní povinnosti, a aby tím byl od dalšího porušování pracovní povinnosti odrazen, judikatura dovozuje, že zaměstnavatel musí jednak alespoň jednou písemně upozornit zaměstnance na možnost výpovědi nejpozději při méně závažném porušení pracovní povinnosti, které předcházelo dalšímu méně závažnému porušení, po kterém následovala výpověď z pracovního poměru, jednak výpověď z pracovního poměru podat nejpozději do uplynutí šesti měsíců od písemného upozornění zaměstnance na možnost takového rozvázání pracovního poměru (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3693/2012). Jinak řečeno, zaměstnanec musí být upozorněn předtím, než spáchá poslední prohřešek. Písemné upozornění zaměstnance na možnost výpovědi pro soustavné méně závažné porušování povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci musí být zaměstnanci doručeno do vlastních rukou. Opět doporučujeme, jak tomu je v pracovním právu řídicím se mantrou ochrany práv zaměstnance obvyklé, doručit písemnou výtku na pracovišti za přítomnosti svědka.

Jakkoliv to není hlavním tématem tohoto článku, není radno zapomínat ani na důvody pro okamžité skončení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele, které lze zároveň použít jako výpovědní důvod podle § 52 písm. g) zákoníku práce. Tohoto nejzávažnějšího porušení pracovních předpisů, a do určité míry i očekávání zaměstnavatele, se zaměstnanec dopustí, byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 1 rok (6 měsíců, pokud byl trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů) nebo porušil-li povinnost vyplývající z právních

předpisů zvláště hrubým způsobem. Přesnou hranici, jejímž dosažením se neomluvené zameškání práce zaměstnancem stává „automaticky“ důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru, nelze stanovit. Hlavním doporučením pro zaměstnavatele je tedy podrobné posouzení každého případu, aby předešli nepříznivým dopadům neplatnosti okamžitého zrušení. Při posuzování intenzity porušení se má podle judikatury přihlídnout k osobě zaměstnance a jeho funkci, k jeho dosavadnímu postoji k plnění pracovních úkolů, k tomu, zda se jedná o ojedinělé nebo opakované jednání, ke způsobu porušení této povinnosti nebo k důsledkům porušení povinností pro zaměstnavatele (zda došlo ke škodě).

K tomuto článku jsme pro vás vytvořili vzorový výtkačí dopis upozorňující na možnost výpovědi z pracovního poměru pro soustavné méně závažné porušování povinností zaměstnance podle § 52 písm. g) zákoníku práce.

Do vlastních rukou

Pan/paní [.]
narození/á [.]
bytem [.]

V [místo] dne xx. xx. xxxx

VYTÝKACÍ DOPIS ZAMĚSTNAVATELE

Vážený pane / Vážená paní,

na základě pracovní smlouvy ze dne xx. xx. xxxx jste zaměstnán u [název organizace], se sídlem [.] IČO [.] (dále jen „zaměstnavatel“), jako [pracovní pozice]. S povinnostmi, které pro Vás vyplývají ze sjednaného druhu práce, jste byl/byla řádně seznámen/seznámena.

V souladu s ustanovením § 52 písmene g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, Vás tímto upozorňujeme, že se soustavně dopouštíte méně závažného porušení Vašich povinností vyplývajících z pracovní smlouvy či právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci, které je spatřováno v tom, že [doporučujeme podrobný popis zjištěného porušení].

Upozorňujeme Vás v této souvislosti, že v případě dalšího porušování povinností plynoucích z právních předpisů vztahujících se k Vaší práci s Vámi bude rozvázán pracovní poměr výpovědí.

Věříme, že se tato situace již nebude opakovat.

.....
Za zaměstnavatele
[jméno a příjmení]
[pracovní pozice]

Potvrzuji převzetí písemnosti.

.....
Zaměstnanec
[jméno a příjmení]

Sociální práce v sociálním bydlení

V sociálním bydlení představuje sociální práce jeden ze základních předpokladů úspěšného setrvání klienta v bydlení. Při řešení téměř jakéhokoli problému je klíčová role sociálního pracovníka a také jeho spolupráce s dalšími aktéry. V případě sociálního pracovníka na obecním úřadě jsou pro spolupráci důležitými aktéry další odbory úřadu a zapojené organizace. Zvláštní pozornost si zaslouží součinnost s neziskovými organizacemi a poskytovateli sociálních služeb. Neziskové organizace v mnoha případech pomáhají obcím při realizaci projektů sociálního bydlení, například vytvářet nájemníky do sociálních bytů nebo přímo poskytovat nájemníkům podporu prostřednictvím sociálních služeb. Neziskové organizace mohou také samy realizovat projekty sociálního bydlení.

Míra intenzity, podpory, formy a volba metody sociální práce musí být stanovena individuálně podle situace a potřeb klienta. Cílem sociální práce v oblasti bydlení je včasná identifikace domácnosti ohrožené ztrátou bydlení a práce na udržení si standardního bydlení. Dalším cílem sociální práce v sociálním bydlení je stabilizace zabydlené domácnosti, práce na udržení si bydlení a následné postupné řešení oblastí, na kterých se klient společně se sociálním pracovníkem dohodnou.

Podpora poskytovaná klientům v sociálním bydlení se nejčastěji zaměřuje na tyto oblasti:

- **vedení domácnosti** – zahrnuje např. úklid a údržbu bytu vč. používání domácích spotřebičů, péče o děti atd.;
- **door management** – prevence a rychlé řešení narušení dobrých vztahů klienta se sousedy je zásadní pro udržení si bydlení a také pro vytvoření nových sociálních vazeb v místě bydliště;
- **finanční gramotnost** a hospodaření s penězi – nepříznivou finanční situaci a zadlužení či předlužení řeší většina domácností v bytové nouzi, nenadálá životní situace pak může velmi rychle změnit finanční situaci nízkopříjmové domácnosti a ohrozit její schopnost financovat standardní bydlení;
- **hygiena, zdraví a výživa** – výživa odpovídající věku a individuálním potřebám, dodržování hygienických návyků a péče o zdraví jsou nedílné součásti lidského života. Tyto oblasti vyžadují pozornost především v domácnostech se seniory, dětmi atp.;
- **podpora při budování režimu dne** – zvláště v domácnostech, které nemají mnoho zkušeností s opakujícími se denními činnostmi, povinnostmi a volnočasovými aktivitami;

- **podpora sociálních kontaktů klienta, vztahů s rodinou a blízkými** – díky sociálnímu bydlení a stabilizaci domácnosti je prostor na jejich zlepšování;
- **podpora při hledání zaměstnání** – stabilní bydlení a vytvořené zázemí umožňuje zaměřit se i na tuto oblast, garantované a smluvně ošetřené zaměstnání může kromě stabilního příjmu naplňovat potřebu seberealizace;
- **podpora při jednání na úřadech či při získávání sociálních dávek na bydlení** – neinformovanost o právech a povinnostech, vyhýbání se úřadům a nedostatek kompetencí při jednání s nimi jsou jednou z nejčastějších příčin problémů a překážek v naplňování cílů;
- **právní podpora a poradenství** – sociální pracovník by měl ve své práci uplatňovat základní poznatky z oblasti práva, aby vyhodnotil rizika, se kterými se může klient v sociálním bydlení setkat, a v případě nutnosti se obrátit na adekvátní služby komplexní právní pomoci.

Podpora klienta při zabydlování obsahuje prvotní fázi od přidělení bytu přes stěhování až po zabydlení se v novém bytě tak, aby jej co nejdříve bylo možné nazývat domovem (se všemi povinnostmi, které se k tomu váží, jako je pravidelné placení nájmů a energií). V sociálním bydlení se jedná o jednu z nejdůležitějších etap, která pro klienta znamená možnost začít znovu.

Sociální pracovník v případě, že je to potřeba a klient s tím souhlasí, musí zvláště v této fázi poskytnout adekvátní míru podpory a být důkladně obeznámen s jednotlivými kroky procesu a vším, co obná-

šejí (od vyřízení nájemní smlouvy a přepisu energií – z praxe – přepsání odběru energií na vlastníka nemovitosti, např. obec či NNO, vede k rychlejšímu zabydlení nového nájemníka – přes podporu při zajištění nezbytného finančního minima směrem k bydlení a živobytí po podporu při stěhování a zajištění materiální podpory při zařizování bytu). *V praxi se při vybavení bytů osvědčují nábytkové banky, kdy společnost zřizovaná například pod městem uskládá nábytek a zajišťuje rozvoz do sociálních bytů (technické služby, sběrné dvory...), tiché sbírky potřebného vybavení, např. mezi úředníky města, ÚP a dalších nebo využití potravinové a materiální pomoci.*

Důležitým úkolem po přestěhování, který nemůže být v žádném případě opomenut, je úprava plánu další spolupráce: stávající zakázka, jež byla úspěšně ukončena novým bydlením, nahrazuje klient se sociálním pracovníkem zakázkou zacílenou na udržení stávajícího bydlení, která je spojena i s důkladným obeznámením klienta se všemi souvisejícími právy a povinnostmi v novém bydlení.

Stejně tak je dobré v této fázi neopomíjet i příjemné aspekty života a věnovat se spolu s klientem hledání volnočasových aktivit, nových sociálních kontaktů a dalších cílů, které podpoří klientovu motivaci tak, aby se snažil si bydlení udržet.

Podpora v sociálním bytě je průběžná a reflektuje individuální potřeby. Z různých důvodů však spolupráce se sociálním pracovníkem může skončit. Na realizaci celého procesu spolupráce má vliv prostředí, v němž se odehrává. Pozitivní vliv má participace osob v bytové nouzi na všech rozhodnutích a aktivitách, které ovlivňují jejich životy.

Tento článek vznikl v rámci projektu MPSV **Podpora sociálního bydlení**. Na webu tohoto projektu v sekci dobrá praxe v ČR a kazuistiky se můžete dočíst o dalších zajímavých tématech. Například článek o *Potravinové a materiální pomoci pro osoby v bytové nouzi*, o *Individuálním plánování v sociálním bydlení* nebo o *Řešení dluhové problematiky související s bydlením*. Více informací na <http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/cs/>.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Výměna zkušeností v péči o seniory

Od října 2020 se APSS ČR podílí na realizaci projektu Výměna zkušeností v péči o seniory s reg. Číslem 2020-1-FR01-KA202-080527.

■ **Text: Ing. Simona Matějková,**
projektová manažerka APSS ČR

Evropa v současnosti čelí výraznému stárnutí populace a již v mnoha zemích představuje problém, jehož důsledky se plně projeví do roku 2040. Demografická situace, se kterou se Evropa potýká, představuje skutečné výzvy pro populaci obecně a nejvíce pak pro sektor sociálních služeb. Otázky související se stárnutím populace se musí stát příležitostmi pro zlepšení v sektoru sociálních služeb, ale také v oblasti zdravotnictví, technologií i ekonomiky. Nabídka služeb seniorům se musí přizpůsobit. V této souvislosti můžeme pozorovat, že mnoho evropských zemí přistoupilo k podpoře domácí péče. Tento trend bude do budoucna zrychlovat s cílem reagovat na výzvy, kterým sektor sociálních služeb v souvislosti se stárnutím populace čelí. Navzdory rostoucí podpoře domácí péče již dnes víme, že domácí péče není jediným řešením a společnost bude muset nabízet řadu služeb, které budou odpovídat potřebám a očekáváním seniorů a jejich rodinám. Z tohoto důvodu se projekt zaměřuje na výměnu odborných postupů, abychom odborníkům umožnili otevřít se novým a inovativním postupům a metodám, které mohou představovat zdroj inspirace pro zlepšení či posílení stávajících postupů a modelů v partnerských zemích.

Cílem tohoto projektu je podpora profesionálů v rozvoji osvědčených a inovativních postupů, řešení a metod a podpora rozvoje zapojených organizací ve vývoji nových a inovativních řešení. Za tímto účelem

vzniklo partnerství mezi 5 organizacemi: VYV3 Pays de la Loire (Francie), EAN (Lucemburk), Regional Institute Rittmeyer (Itálie), Dom Danice Vogrinec Maribor (Slovensko) a APSS ČR (Česká republika), které si vymění své zkušenosti a znalosti během dvou studijních cest ve Francii a Itálii.

První z těchto studijních cest se uskutečnila ve Francii na přelomu května a června tohoto roku, kterou hostila francouzská asociace VYV3 Pays de la Loire. V rámci třídního studijního programu jsme měli možnost navštívit několik zařízení poskytujících sociální služby. Účastníci studijní

zení (např. organizace práce, rozmanitost podpory apod.). Kombinace poskytovaných služeb představuje v případě potřeby snadný přechod klienta při změně jeho stavu.

V rámci studijní cesty měli účastníci také možnost navštívit Apartment LENA, který je přístupný a přizpůsobený klientům s omezenou autonomií, ať již v důsledku zdravotního postižení, nebo stárnutí. Apartment LENA je také místem, které má k dispozici byt, ve kterém testuje technologie, jež zajistí zachování autonomie a bezpečnost klientů v jejich prostředí. Díky tomu mají možnost integrovat, vyhodno-



cesty měli možnost seznámit se například s Résidence Louise Michel, což je zařízení poskytující jak byty s pečovatelskou službou (39 bytů), tak permanentní ubytování (kapacita 80). Zároveň nabízí 14 jednotek se speciální péčí klientům trpícím nějakou formou demence. Résidence Louise Michel nabízí specifickou vizi ubytování a podpory pro seniory, a to i díky dvěma typům sociálních služeb, které poskytují v rámci jedné budovy, což umožňuje řešit otázku mixu nabídek a kontinuity služby a podpory pro klienty. Takto poskytované služby přináší mnoho výhod klientům služby (např. sociální vazby, animační programy, služby jako je třeba kadeřnictví, kontinuita podpory apod.), ale také zaměstnancům zaří-

covat a demonstrovat technologie a řešení automatizace chytrých domácností a poskytovat tak informace, poradenství a školení pro samotné uživatele a jejich rodiny, ale také odborníkům.

Informace o dalších zařízeních, které účastníci studijních cest měli možnost navštívit, naleznete na webových stránkách APSS ČR v záložce projektu Výměna zkušeností v péči o seniory: <https://www.apssc.cz/projekty/vymena-zkusenosti-v-peci-o-seniory>.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

INZERCE



- hry a pomůcky pro všechny generace
- na podporu paměti a dalších kognitivních funkcí
- originální české pomůcky
- vhodné pro seniory, osoby se zdravotním znevýhodněním nebo poruchami paměti, i pro děti
- velké formáty, kvalitní fotografie i grafika, podrobné návody
- velká a střední pexesa, sady obrázků, vzpomínkové sady a jiné


MYSLIVNA
HRY

www.myslivna-hry.cz

Podpora v právním jednání

■ **Text: Mgr. Romana Jakešová,**
vedoucí odboru ochrany práv osob
se zdravotním postižením,
Kancelář veřejného ochránce práv

➤ Možnost rozhodovat o sobě samém a svých záležitostech by měl mít každý

Denně udělá každý z nás až několik desítek různých rozhodnutí. Některá z nich mohou mít právní důsledky a mluvíme tedy o právním jednání. V případě, že je schopnost člověka právně jednat různým způsobem omezena, např. v důsledku postižení, mělo by se mu dostat adekvátní podpory v rozhodování.

Napříč českým právním řádem (ale i mimo něj) je možné nalézt množství institutů, které počítají s podporou člověka, který potřebuje v právním jednání zastoupit nebo podpořit. Nejčastěji se hovoří o omezení svéprávnosti nebo ustanovení opatrovníka. To je ale pouze jeden ze způsobů podpory a navíc ten, který by měl být aplikován až ve chvíli, kdy nepostačují ty ostatní a méně restriktivní. V prvé řadě je potřeba pamatovat na to, že často postačí **neformální podpora blízkých**, přátel nebo rodiny. Tato forma podpory je nejpřirozenější. Nespočívá ale přímo v zastoupení daného člověka. Pomoc v rozhodování mohou také pracovníci **sociální služby** nebo **asistenti sociální péče**.

V případech, kdy je člověk hospitalizován bez souhlasu, může ho v ochraně jeho práv podpořit tzv. **důvěrník**. Tento institut je specifický právě pro oblast zdravotních služeb. Za důvěrníka si může nedobrovolně hospitalizovaný pacient zvolit prakticky kohokoli – fyzickou osobu, právnickou osobu, jako třeba sociální službu. V tzv. detenčním řízení, kdy soud rozhoduje, jestli může být člověk v nemocnici bez souhlasu, může důvěrník soudu navrhnout nejrůznější důkazy, podávat odvolání nebo návrhy na propuštění. Pokud pacient, který má důvěrníka, výslovně souhlasí, může ten nahlížet také do jeho zdravotnické dokumentace. S důvěrníkem má pacient právo jednat

v soukromí, bez přítomnosti dalších osob. Důvěrník však nemůže pacienta přímo zastupovat. Pokud si člověk určí důvěrníka, je potřeba, aby toto rozhodnutí oznámil zdravotnickému zařízení a dále také soudu.

Další z forem podpory je také **zvláštní příjemce dávk**. V případě, že člověk nemůže díky svému postižení přijímat dávky anebo je není schopen využívat k tomu, k čemu jsou určeny, mohou být vypláceny právě zvláštnímu příjemci. Tím může být opět nejen konkrétní člověk, ale i právnická osoba, tedy i sociální služba. Zvláštního příjemce ustanoví obecní úřad (v případě důchodu), okresní správa sociálního zabezpečení (v případě dávek nemocenského pojištění) nebo úřad práce (v případě ostatních dávek a příspěvků). Ustanovení zvláštního příjemce může iniciovat sám člověk, který správu svých dávek nezvládá. Dále se na výše uvedené úřady může s žá-



ombudsman
veřejný ochránce práv

dotí obrátit také budoucí zvláštní příjemce nebo o zvláštním příjemci rozhodne sám úřad tzv. z moci úřední. Je třeba zdůraznit, že zvláštní příjemce není právním zástupcem člověka a měl by výhradně přijímat konkrétní, předem určené dávky a ty využívat ve prospěch člověka.

Na základě plné moci může člověka přímo zastupovat a jednat jeho jménem **zmocněnec**. Tím může být nejen právník nebo advokát, ale i další fyzické nebo právnické osoby.

Občanský zákoník definuje hned několik forem a institutů, které by měly člověku pomoci v rozhodování. Jedním z nich je **nápomoc při rozhodování**. O té rozhoduje soud. Podpůrcem může být opět nejen fyzická osoba, ale i právnická, která s nápomocí při rozhodování konkrétního člověka souhlasí. Člověk může mít dokonce několik podpůrců současně. Hlavním úkolem podpůrce je vysvětlovat podporovanému charakter konkrétního jednání, společně

s ním (nikoliv za něj) podepisovat dokumenty právního charakteru, jako např. smlouvy, a tím vyjadřovat souhlas s tímto jednáním. Podpůrce má právo být u všech právních jednání člověka. Může jej doprovázet na soudních jednáních a podporovanému pomáhat v jejich průběhu. Podpůrce však nemůže člověka zastupovat.

Zastoupení členem domácnosti je další z forem podpory. V tomto případě už zástupce z řad členů domácnosti člověka přímo zastupuje v právních jednáních, kterých není sám z důvodu duševní poruchy schopen. O zastoupení členem domácnosti rozhoduje soud. I když zástupce fakticky nahrazuje právní úkon zastoupeného, neznamená to, že by toto jednání nemělo reflektovat jeho názor nebo přání. I v tomto případě by měl zástupce za člověka jednat na základě společného a informovaného rozhodnutí. Respekt k přáním a preferencím zastoupeného musí zástupce vyvažovat zájmem a právy člověka. Zástupce jedná výhradně v běžných záležitostech, přičemž ty mohou být u různých lidí vykládány různě. Záleží na individuálních poměrech každého člověka. Naopak zástupce nemůže rozhodovat o zásadích do integrity člověka, které mají trvalé důsledky. V takovém případě je nezbytné, aby rozhodnul soud.

Omezení svéprávnosti, kdy v konkrétních, soudem určených oblastech právního jednání zastupuje člověka opatrovník by mělo být až krajní formou podpory, kdy nepostačí výše uvedené instituty. Pokud soud přistoupí k omezení svéprávnosti a ustanovení opatrovníka, musí jednat jasně definovat, ve kterých oblastech za člověka jedná opatrovník, a průběžně poté kontrolovat, jak plní opatrovník své povinnosti. Opatrovníkem může být nejen fyzická osoba, ale i obec. V takovém případě se jedná o opatrovníka veřejného. Jak soukromý, tak i veřejný opatrovník musí jednat vždy v zájmu opatrovaného, chránit jeho práva a současně (je-li to možné) respektovat jeho preference a přání. Opatrovník by měl opět své jednání a kroky týkající se opatrovaného projednat společně s ním. Byť člověka zastupuje, měl by postupovat v souladu s principem podporovaného, nikoliv náhradního rozhodování.

Možností, jak podpořit člověka, je několik. Je možné je také různě kombinovat a využívat současně. Způsob a forma podpory by měly vycházet z individuálních schopností a potřeb člověka. Více se o možnostech podpory v právním jednání dozvíte v následujících číslech nebo zde: <https://www.ochrance.cz/letaky/podpora-v-pravnim-jednani/> podpora-v-pravnim-jednani.pdf. ■

Druh podpory v právním jednání	Může Vás zastoupit?	Míra samostatnosti v právním jednání	Co je potřeba?
podpora rodiny a blízkých	✗	nejvyšší ↓ nejnižší	nic – neformální podpora
důvěrník pacienta	✗		projev vůle pacienta
zmocněnec	✓		plná moc* (smlouva)
asistent sociální péče / sociální služby	✗		smlouva
zvláštní příjemce dávk	✓		rozhodnutí úřadu
podpůrce (nápomoc v rozhodování)	✗		rozhodnutí soudu
zástupce člena domácnosti	✓		rozhodnutí soudu
opatrovník	✓		rozhodnutí soudu
opatrovník s omezením svéprávnosti	✓		rozhodnutí soudu

Interaktivní terapeutická zahrada v mlékovickém domově pro seniory Clementas pomáhá lidem s demencí

V mlékovickém centru pro seniory Clementas vybudovali interaktivní zahradu, jejíž originální architektonické řešení, bohatá členitost a specifický design budou pomáhat seniorům, o které zde pečují.



■ **Text: Pavel Pechoušek,**
PR manažer, Clementas Mlékovice

Zahrada pomáhá zejména těm, kteří trpí demencí. Podle odborníků na péči o seniory nemá takto interaktivně a terapeuticky řešená zahrada v našich zeměpisných šířkách srovnání.

„Ne v každém domově pro seniory řeší zahradu takto do detailu. Posekat trávu, prořezat stromy či zkrátit živý plot, to ano, ale jít dál a léčit zahradou?! V Clementas využili zahradu jako prostředek terapie. Její návštěva léčí nejen svou přírodní hodnotou, ale také tím, jak je projektovaná z hlediska potřeb klientů, o které zde pečují, a s tím spojené léčby,“ uvedla Alice Švehlová, výkonná ředitelka Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.



Zahrada za budovou Domova je přesně geometricky řešena, je v ní možné nalézt několik procházkových okruhů, kdy si klient sám zvolí, na jakou vzdálenost si troufne.

Díky architektonickým změnám se také výrazně zefektivnilo využití zahrady, kde bude nyní možné pořádat různé typy společenských akcí jak pro domácí, tak i pozvané.

„Zahrada zásadním způsobem respektuje specifické potřeby klientů, stala se interaktivní a pomáhá jim udržet zachovalé dovednosti, případně je rozvíjí,“ uvedla ředitelka mlékovického Domova Andrea Faltysová.

A to je pro seniory nesmírně důležité. Každá taková „velká maličkost“ zdejším klientům umožňuje například bez pomoci se postavit, s podporou se najíst, napít, učešat vlasy.



Rekonstrukce zohledňuje specifické potřeby seniorů, zejména těch s onemocněním demence. Proto je uvnitř vybudováno několik procházkových okruhů. Ty umožňují chůzi v tzv. nekonečných kruzích, aby senioři s onemocněním demence, které jejich onemocnění nutí k pohybu, mohli mít „nekonečnou“ trasu.

Na procházkových trasách uvnitř zahrady je také více laviček a odpočívadel, kde se mohou klienti jednoduše posadit, společně si popovídat nebo se zde v ideálním prostředí setkat s rodinou, kam je ale také možné vyjet i s lůžkem nebo speciálním geriatrickým křeslem pro plně imobilní klienty.

Zahrada je tak nejenom plně bezbariérová a užitná i pro klienty, kteří se pohybují s pomocí chodítek a invalidních vozíků, ale je dostupná i pro klienty, kteří by se jinak, s ohledem na svůj pohybový hendikep, ven vůbec nedostali.

V zahradě jsou také fitness prvky pro fyzické cvičení seniorů a prvky zaměřené na procvičení kognitivních (poznávacích) dovedností, kde si klienti procvičí myšlení a paměť.

Chodníky jsou široké, aby klienti mohli chodit ve větších skupinách a povídat si.

Součástí procházkových okruhů jsou také interaktivní tabule, kde se mohou seznámit s flórou a faunou, která žije na Kolínsku. Prohlížením se prohlubují vzpomínky, lze je volit jako témata k reminiscenční (vzpomínkové) terapii, pokaždé na nich klienti mohou objevit něco nového.

Je zde také pamatováno na smyslovou terapii, kdy si klienti mohou utrhnout drobné ovoce, přivonět k bylinkám a mohou se projít také po tzv. Kneippově chodníku, kde použité materiály povrchu při chůzi procvičují různé svaly nohou, masírují (i v botě) chodidlo a klienti tak procvičují stabilitu.



Dentimedshop



- Pomůcky pro seniory
- Kompresní punčochy
- Inkontinenční pomůcky
- Ortézy a bandáže
- Měřicí přístroje
- Dezinfekce

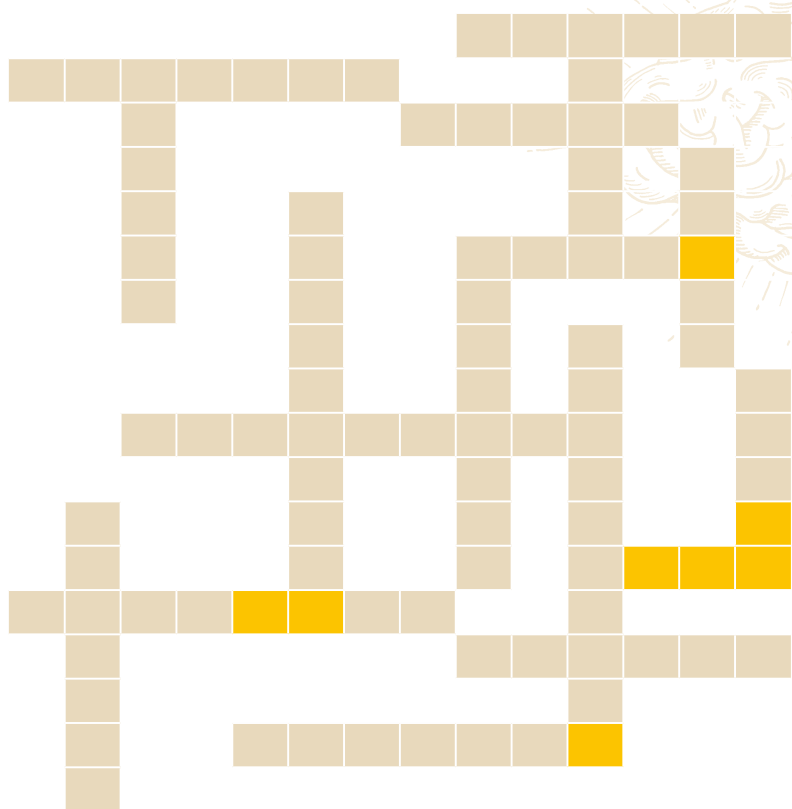


- Široký výběr zdravotních pomůcek
- Rychlé a diskrétní dodání až domů

www.dentimedshop.cz



Kris-kros

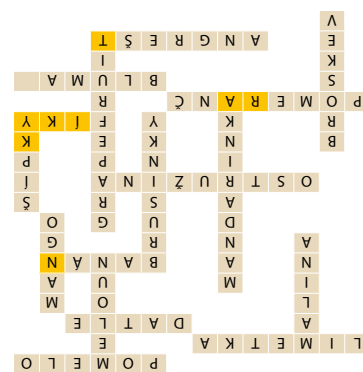


Do označených políček vpisujte podle počtu písmen různé známé i méně známé druhy zeleniny. Písmena v barevně označených políčkách poté srovnějte tak, abyste získali název drobného ovoce velmi bohatého na vitamín C.

- 4 písmena: fíky
- 5 písmen: datle, banán, mango, bluma, šípky
- 6 písmen: meloun, pomelo, malina
- 7 písmen: angrešt, broskev, limetka
- 8 písmen: pomeranč, brusinky
- 9 písmen: ostružina
- 10 písmen: grapefruit, mandarinka

Autor:
Mgr. Jitka
Suchá

rakytník
Tajenka:



INZERCE

Komunikační IP systém klient ↔ sestra

NurseCare STAMED je příkladem nové generace IP komunikačního systému, který splňuje veškeré tyto základní požadavky. Nespokojí se jenom s tím. V rámci inovativních a vyspělých technologií jde dál...

IP komunikační systém je vybaven spolehlivou pokročilou bezdrátovou technologií a splňuje všechny mezinárodní normy včetně německé VDE0834.

Systém je možné koncipovat jako čistě bezdrátový, to umožní jeho realizaci i v situaci, kdy z technického hlediska již není možné zasahovat do stavby a instalovat kabelové rozvody. Stále je možná i varianta kabelová (ethernet), nebo dokonce kombinace obojího.

Prvky systému jsou voděodolné se stupněm krytí IP 67 (prachotěsné, odolné ponoření do vody 1 m po dobu 30 min.)

Systém nabízí také funkci senzoru opuštění lůžka, který personál okamžitě informuje, že došlo k nechtěnému opuštění lůžka klientem.

Sofistikované náramky s pádovým senzorem, které automaticky přivolají pomoc v případě pádu klienta, včetně hlídání baterie, a s detekcí jejich nechtěného sundání.

Možnost integrace chytrého telefonu do systému (tísňová volání, hovor, SIP, notifikace přítomnosti personálu na pokoji).

Lokalizace klientů (alzheimer, demence) umožní identifikovat neoprávněný únik z bezpečné zóny.

Databázový SQL server, který dlouhodobě ukládá veškeré události komunikačního systému. Tyto lze dále zpracovávat na jakémkoli PC v síti.

Systém disponuje automatickou diagnostikou poruch zařízení.

Toto je jen krátké seznámení s možnostmi a funkcemi systému. Naše společnost STAMED je připravena vám komunikační systém navrhnout dle vašich požadavků.

+ Nabídneme také pomoc při výběru vhodných komponentů, včetně zajištění kompletní realizace a následné záruční i pozáruční servisní činnosti.



www.stamed.cz

obchod@stamed.cz
+420 725 323 111

Stamed s.r.o.
Vřesová 667
330 08 Zruč-Senec



„Pojďme spolu zajistit bezpečí klientů a zefektivnit práci zdravotnického a ošetřujícího personálu.“

Nemáte **zázemí**? Řekněte si o pomoc.

MITDOMOV.CZ

„Mimořádná okamžitá pomoc nám pomůže zaplatit kauci na byt. Děti budou mít konečně svůj pokojík.“



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Projekt MPSV „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ je realizován v rámci Operačního programu Zaměstnanost. Registrační číslo projektu: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539.

Zraková stimulace u dětí: speciální IQ kostka i virtuální realita

Zdravé miminko se narodí s fungujícím zrakem, který se dále vyvíjí. Teprve v sedmi letech je na úrovni vidění dospělého člověka. Tomu, aby oko fungovalo správně, lze pomoci stimulací zraku. Se správným vývojem oka pomáhají i moderní technologie v podobě nejrůznějších aplikací.

■ **Text: Petra Ďurčíková**

Novorozenci rozeznávají světlo a tmu. Schopnost dítěte reagovat na zrakové podněty se ale projevuje mnohem dříve, než se původně předpokládalo.

„V období prvních šesti měsíců se u dítěte vyvíjí zraková ostrost, centrální fixace a konvergence, tedy schopnost zaměřit oči na předmět při pohledu do blízka. V praxi se potvrzuje, že novorozenci dávají přednost černé a bílé před jinými barvami a kojenci zhruba do šesti měsíců věku už poznávají obrysy tváře, reagují na geometrické vzory a zajímají se více o celistvé obrazy než o drobné detaily. Na základě těchto poznatků byla vyvinuta stimulační IQ kostka s černobílými geometrickými vzory a schematickou tváří. Kostku lze dítěti nabídnout již krátce po narození. U novorozenců by hra měla probíhat na vzdálenosti 15 centimetrů, u kojenců na 30. U kojenců by hra měla trvat ideálně dvě až čtyři minuty,“ uvedla ve spolupráci se Společností pro ranou péči Tereza Jestřabová, zástupkyně primářky očního centra Gemini v Novém Jičíně.

Právě délka her, při kterých se trénuje dětské oko, je pro správný vývoj zraku důležitá.

„Veškerá zraková stimulace by měla být vážená. Délka cílené zrakové zátěže se u malých dětí pohybuje v řádu několika málo minut a v závislosti na každém dítěti se tento čas postupně upravuje. Naopak extrémní přetížení zraku a jeho složek vede často k dlouhodobým potížím,“ upozornil Pavel Stodůlka, přednosta sítě očních klinik Gemini.

Vedle doby trvání hry je důležité vytvořit i vhodné podmínky.

„U novorozenců a kojenců jsou vhodné hračky s vysokým kontrastem, syté barevné hračky často s doprovodnými zvukovými efekty. Multisenzorická stimulace a koordinace je totiž zásadní. Při nabízení jakéhokoliv zrakového podnětu by miminko mělo mít zájem o hru s rodičem. Ideální poloha je u rodiče v náručí, kde se dítě cítí bezpečně. U větších dětí patří mezi hry, při kterých dochází ke stimulaci zraku takzvanou formou oko-ruka, například

pexeso, Člověče, nezlob se! a jiné společenské hry, navlékání korálků, malování nebo obkreslování. Vhodné jsou i pohybové hry, při kterých je použita forma oko-noha, mezi ně patří například chůze po čáře, skákání panáka nebo skákání přes gumu,“ vyjmenovala Tereza Jestřabová.

V případě, že dítě trpí oční vadou, je v první řadě nutné ji vyřešit.

„U dětských pacientů se zrakovou vadou je vždy na prvním místě správné diagnostikování a eventuální korekce. V případě tupozrakosti či strabismu také léčba pomocí okluzní terapie, během které bývá jedno oko na čas zalepeno. Jen v takovém případě může zraková stimulace přinést kýžený efekt,“ řekl Pavel Stodůlka.

Se správným vývojem oka pomáhají i moderní technologie v podobě nejrůznějších aplikací.

„Například nezisková organizace EDA pro ranou péči, která pomáhá rodinám dětí s kombinovaným a zrakovým postižením, vytvořila v roce 2013 interaktivní aplikaci EDA play určenou pro trénování jemné motoriky a zraku. Existují i programy sloužící k nácviku binokulárního vidění, zlepšení pohyblivosti očí, konvergence (sbíhavý pohled) či správného zaostřování. Jako doplňující interaktivní a zábavná technika je v současnosti využívána virtuální realita. Ta zlepšuje vidění dítěte a zdokonaluje jeho vizuální dovednosti, jako je u tupozrakosti zraková ostrost nebo zlepšení prostorového vidění,“ vyjmenovala Tereza Jestřabová.

Během interaktivních her by ale měli rodiče vždy sledovat dobu, kterou dítě na tabletu, mobilu nebo počítači stráví.

„Nadměrné používání tabletů a mobilů má na zdravý zrak dětí negativní vliv. Stejně jako u jiných činností i zde platí, že pro dítě není jednostranná zátěž vhodná. Pro zrak je velmi důležité střídání pohledu do dálky, na střední vzdálenost a do blízka – tedy hraní venku, doma a činnosti s pohledem do blízka. Stejně tak práce s často zmiňovaným modrým světlem ve vysokých intenzitách ve večerních hodinách má špatné účinky na lidský organismus, zrak samozřejmě nevyjímaje,“ uzavřel Pavel Stodůlka.

Poradna konceptu Bazální stimulace



Na dotazy čtenářů odpovídá

PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.,

certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Vážená paní doktorko, pracuji jako ergoterapeut v lázních. Mými klienty jsou převážně děti s kombinovaným postižením. Techniky Bazální stimulace aplikuji těmto dětem zejména ve snoezelen místnosti, kterou mám k dispozici. Na Bazální stimulaci reagují velmi pozitivně. Chci se zeptat, zda mohu bodovou orofaciální stimulaci aplikovat i pouze z důvodu, že chci dítěti udělat dobře, protože vím, že tuto techniku má moc rádo a užívá si ji.

E. M., ergoterapeut

Odpověď:

Ano, bodovou orofaciální stimulaci můžete aplikovat i s cílem poskytnout klientovi pozitivní prožitky z jeho těla. Nemusíte vždy sledovat pouze terapeutický cíl, kterým je stimulovat hybnost orofaciálních svalů. Zvláště ve snoezelen prostředí doporučuji ještě přidat i nastavbové prvky (auditivní, čichovou a optickou stimulaci), pokud víte, že některé z nich klient velmi dobře toleruje. Zapojením více smyslů umocníte prožitek z bodové orofaciální stimulace, tedy pozitivní somatický vjem.

SENTIDA

Nízká pečovatelská lůžka řady SENTIDA nabízejí širokou škálu funkcí na vysoké technické úrovni. Díky nízké výšce ložné plochy a sofistikované koncepci postranic snižují riziko pádů a jejich často vážných následků.



Sentida 1 | Základní model



Sentida 3 | Mobilní



Sentida 4 | Flexibilní



Sentida 5 | Designové



Sentida 6 | Extra mobilní

Dostupné
také
v demontovatelné
verzi



Sentida sc | Mnohotvárné



Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov pro seniory Podbořany, p. o.

Náš domov se nachází nedaleko centra města Podbořany. Zřizovatelem je město Podbořany. Poskytujeme čtyři sociální služby: domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, odlehčovací službu a pečovatelskou službu. Celková kapacita domova je 105 klientů, kteří mají k dispozici 86 pokojů, z nichž je 80% jednolůžkových. Manželům nabízíme ubytování v tzv. manželských apartmánech. Součástí každého pokoje je koupelna s toaletou. Většina pokojů má balkon. Každý klient si může svůj pokoj vybavit vlastním nábytkem. Stravování je zajišťováno vlastní kuchyní. Klienti si vybírají ze dvou druhů snídaní a večeří a ze tří druhů obědů. V domově je prostorná kavárna, která slouží pro pořádání společenských akcí. Vysvěcenou kapli domova mohou společně s našimi klienty využívat i obyvatelé města Podbořany. Pro klienty je v domově mnoho prostor pro aktivní či pasivní trávení volného času a využívání dalších služeb. Po domluvě s vedením domova mohou mít klienti na pokoji domácího mazlíčka. Naším klientům a jejich blízkým poskytujeme paliativní péči. Pro blízké našich klientů nabízíme ubytování v tzv. hostinském pokoji. Pracujeme s koncepty Bazální stimulace, Smyslové aktivizace a Snoezelen.

Příklad dobré praxe:

Chmelové hry – Vzhledem k umístění našeho domova v žatecké chmelové oblasti pořádáme každoročně Chmelové hry za účasti několika domovů pro seniory v rámci Ústeckého kraje a seniorů z řad veřejnosti. Akce se zúčastňují také studenti podbořanského Gymnázia a Střední odborné školy. Seniori předávají své zkušenosti s ručním česáním chmele a mnohé studenty překvapí svou zručností. Před zahájením samotných soutěžních disciplín se jako správní „brigádníci“ posílíme gulášovou

polévkou podávanou v ešusech, proti slunci nasadíme slamáky a můžeme se vydat na provizorní chmelnici, která nám vyrostne na terase domova. Soutěžíme v česání chmele na čas, začínání žoků, skládání obrázků, poznávání piva ochutnáním a závěrem každé z družstev skládá básničku s chmelovou tematikou. Po náročném dopoledním programu plném her a po dobrém obědě se pobavíme při vyhlášení výsledků a čtení složených básní. Na závěr patří „dočesná“, při které nás doprovází svým zpěvem a hudbou pozvaní muzikanti.



**Domov pro seniory
Podbořany, p. o.**
Nádražní ulice 933
441 01 Podbořany

Certifikace:

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★☆
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★☆
Péče	★★★★☆
Bodové hodnocení	878 bodů
Celkové hodnocení	★★★★☆

SeneCura SeniorCentrum Telč

SeneCura SeniorCentrum Telč se nachází v klidné části města Telče, a to v docházkové vzdálenosti od historického centra. Okolí domova nabízí krásné procházky do přírody, po blízké cyklostezce, kolem rybníka a na ranč se zvířaty. Domov zajišťuje širokou škálu služeb v prvotřídní kvalitě zajištěnou profesionálním týmem. SeniorCentrum poskytuje péči 24 hodin 7 dní v týdnu pro službu domov pro seniory s kapacitou 64 lůžek, službu domov se zvláštním režimem s kapacitou 60 lůžek a odlehčovací službu s kapacitou 6 lůžek. Budova SeniorCentra je členěna do 3 nadzemních podlaží, kde se nacházejí pokoje klientů, společenské prostory, kadeřnictví, fitness centrum, kaple aj. Výhodou moderního domova, otevřeného v roce 2019, jsou plně bezbariérové prostory, prakticky zařízené jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje s výhledem do krajiny nebo zahrady s terasou. Pokoje jsou vybaveny nábytkem včetně polohovatelné postele s antidekubitní matrací a vlastním sociálním zařízením.

Příklad dobré praxe:

Roční přání – Jednou ročně se snažíme splnit našim klientům jejich osobní přání, např. návštěvu divadla, výstavu, rodného domu, školy či zajistíme koupi dárku, který by udělal klientovi radost. K této činnosti využíváme spolupráci s rodinami a snažíme se o zapojení blízkých do péče.

Memory Garden – Součástí domova je krásná terapeutická zahrada Memory Garden, která nabízí možnost relaxovat, posedět a setkat se s přáteli a rodinou. Zahrada má tvar nekonečné osmičky, proto se na ní dobře orientují klienti s Alzheimerovou chorobou a jiným typem demence.



SeneCura SeniorCentrum Telč
Batelovská 272
588 56 Telč

Certifikace:

Ubytování	★★★★☆
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★☆
Péče	★★★★☆
Bodové hodnocení	907 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

SERVIS ČISTIČEK VZDUCHU

**PŘENECHTE STAROSTI
SE SERVISEM NA NÁS.**

**NEVYHOVUJÍCÍ ČISTIČKY
VYMĚNÍME
ZA PROFI MODELÝ.**

**VYMĚŇTE
STARÉ
ZA NOVÉ**



- Provedeme revizi všech čističek vzduchu ve Vaší organizaci a navrhneme nejefektivnější řešení pro každou místnost.
- Nové čističky na výměnu Vám prodáme za zvýhodněnou cenu, případně od Vás původní čističky vzduchu odkoupíme a o tuto částku zlevníme cenu nových čističek.
- Servisní výměnu filtrů potom budeme každoročně hlídat za Vás, vy se nebudete muset o nic starat.

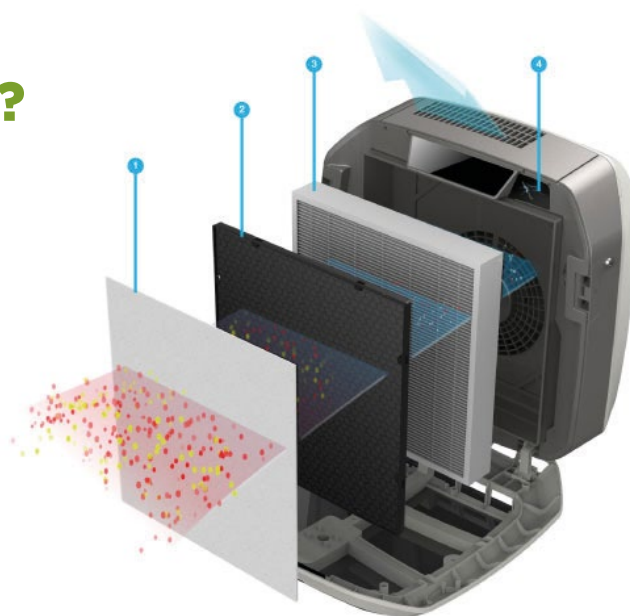
CO VŠE FILTRUJE VZDUCH?

PŘEDFILTR zachytí větší částice.

UHLÍKOVÝ FILTR odstraní pachy a těkavé látky.

HEPA FILTR zachytí až 99,97 % alergenů, mikrobů, virů, bakterií a spor plísní.

BIPOLÁRNÍ IONIZÁTOR zvyšuje účinnost odstranění pevných částí.



Střípky z domova

Znáte už falconyterapii?

Havířov – Mezi lidmi panuje povědomí o canisterapii, felinoterapii či hipoterapii, ale že existuje i falconyterapie? To jsme nevěděli ani my, dokud za námi nepřišla slečna Tori se svými sovičkami Rozárkou



a Arielkem, přesněji – výřečky bělolícími. Falconyterapie je totiž terapie pomocí dravců a sov, i zde se využívá pozitivního působení zvířete na zdraví člověka.

Seznámení s Rozárkou a Arielkem proběhlo v jídelně, kdy slečna Tori o sovičkách vyprávěla seniorům – co obnáší jejich chov, čím se živí, jak dlouho žijí... Uživatelé si sovičky hladili, měli je na svých rukách a bylo vidět a i slyšet, že se jim to velmi líbí.

Druhá část falconyterapie probíhala v pokojích jednotlivých uživatelů – sova u postele či v posteli uživatelé totiž dokáže člověka vytáhnout z letargie, předává mu energii, napomáhá při rozvoji či udržování jemné motoriky. A tak tomu bylo i v případě Arielka, který dokázal doslova rozsvítit oči seniorů, ti si ho hladili, vzali na ruce i do postele a v jednom případě dokonce naše uživatelka Arielkovi zpívala – a tomu se to líbilo! Návštěva sovích kamarádů zpříjemnila všem přítomným jedno všední dopoledne. Pevně věříme, že toto není jejich poslední návštěva u nás.

*Gabriela Kunčická,
vedoucí útvaru sociální a přímé péče, středisko
Helios Domova seniorů Havířov, p. o.*

Turnaj v kuželkách už poosmé

Letovice – Ve čtvrtek 8. září se v Domově pro seniory v Letovicích konal 8. ročník Turnaje domovů pro seniory v kuželkách. Akce se konala pod záštitou Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) a také za podpory našeho zřizovatele, města Letovice. Turnaj jsme uspořádali po téměř tříleté odmlce, dva ročníky jsme museli zrušit kvůli covidu-19.

Turnaje se zúčastnily týmy z těchto zařízení: Domov pro seniory Předklášteří, Domov pro seniory Letovice, Domov pro seniory Sokolnice, Domov pro seniory Boskovice, Domov pro seniory Černá Hora, Domov pro seniory Moravská Třebová, Domov pro seniory Brno – Kociánka.

Účastníky turnaje přivítal ředitel Ing. Ivo Kubín. Pak se družstva vydala na jednotlivá stanoviště. Vždy dvě družstva postupně ve dvou kolech absolvovala stolní kuželky, finské kuželky Mólky, ruské kuželky a dřevěné kuželky.

Letošní turnaj v kuželkách dopadl následovně: První místo získal tým z Domova pro seniory Brno – Kociánka (222 bodů). Druhou příčku obsadili klienti Domova pro seniory Předklášteří (195 bodů) a třetí místo vybojoval tým Domova pro seniory Sokolnice (193 bodů).

Vítězná družstva jsme obdarovali trofejí, diplomem, medailemi a dárkovými balíčky. Na Kociánku si odvezli na další roční hostování naši putovní kuželku. Všem účastníkům jsme jako pozornost věnovali uháčkované přívěsky na klíče ve tvaru kuželky.



Protože nám po celé dopoledne prálo počasí, mohli jsme na závěr uskutečnit tradiční společné fotografování v zahradě. Pak se všichni rozjeli zpět do svých domovů.

*Mgr. Ivana Voříšková,
sociální pracovnice,
Centrum sociálních služeb města Letovice, p. o.*

Oslavy 50. výročí pokračovaly ve velkém stylu

Olomouc – Centrum sociálních služeb, p. o., pokračuje v oslavách 50. výročí činnosti. Při této příležitosti uspořádalo 16. června pod záštitou 1. náměstka Olomouckého kraje Ivo Slavotínka na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci mezinárodní konferenci s názvem Sociální služby na přelomu tisíciletí.

Aula fakulty, v níž proběhlo dopolední plénium, byla zaplněna do posledního místa. Posluchači měli možnost diskutovat



s dánskou lektorkou Tinou Sørensen problematiku inkluze osob s PAS či aktuálnosti novelizace standardů kvality sociálních služeb s Martinem Bednářem.

Odpoledne bylo věnováno workshopům. Odborníci na práci s asistivními technologiemi, kvalitu sociálních služeb či sexualitu lidí s mentálním postižením diskutovali s účastníky ještě dlouho poté, co byly workshopy oficiálně ukončeny. Děkujeme všem za mimořádně plodné a inspirativní setkání!

*Mgr. Pavlína Schubertová,
vedoucí denního stacionáře Domino*

Dobrovodské zrcadlení 2022

Dobrá Voda – Ve středu 3. srpna proběhlo vyhlášení 1. ročníku literární soutěže Dobrovodské zrcadlení v Domově důchodců Dobrá Voda na téma „Přátelství mého života aneb s přítelem není žádná cesta dlouhá“. Do literární soutěže bylo přihlášeno 13 příspěvků, z toho 8 příspěvků z Domova důchodců Dobrá Voda, 2 příspěvky z Domova seniorů Chvalkov a 3 příspěvky z Domova seniorů Chýnov. Hlavním cílem soutěže bylo dát klientům možnost vyjádřit své myšlenky, pocity, představy i přání. Naskytla se jim tak i možnost rekapitulovat (sumarizovat) život, sdílet a předávat jedinečnost daného okamžiku. Myšlenka na uspořádání literární soutěže vznikla v návaznosti na práci s životními příběhy, se kterými v našem



domově pracujeme a které se promítají do nejrůznějších forem aktivizací, ať už skupinových, nebo individuálních (reminiscence, tvorba knihy životního příběhu apod.). Příspěvky byly, co se týče uchopení tématu, velmi individuální a specifické. Objevily se příspěvky na téma vztahu k městu, sourozencům, kamarádům, prarodičům i čtyřnohým mazlíčkům. Vyhlášené byly ceny: cena roku, ceny za prózu, zvláštní cena pro tým za poezii. Ostatní příspěvatelé pak získali cenu za účast. Všichni zúčastnění byli odměněni dárkovými balíčky a diplomy, které převzali z rukou ředitelky Jany Zdražilové.

*Mgr. Alexandra Čečetková,
manažerka sociální péče,
Domov důchodců Dobrá Voda*

HARTMANN



MoliCare® Skin

Speciální kosmetika chrání pokožku před problémy spojenými s inkontinencí



Nutriskin Komplex vytváří na pokožce ochrannou vrstvu. Přispívá k lepší elasticitě kůže a zlepšuje buněčný metabolismus

Obsahuje:

- mandlový olej
- esenciální mastné kyseliny
- aminokyseliny
- kreatin



Emulze voda v oleji zajišťuje hloubkovou hydrataci pokožky. Vrstva přípravku vydrží i několik omytí vodou



Vyvážené pH 5,5 pro zdravou pokožku a ochranu před vnějšími vlivy



Odour Neutralizér obsažený v čisticích a ochranných produktech nabourává molekuly amoniaku, čímž **zápach nepřekrývá, ale zcela eliminuje**



Pro další informace volejte na bezplatnou linku **800 100 150**, navštivte **www.hartmann.cz** nebo kontaktujte svého obchodního zástupce HARTMANN-RICO.